

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ АРМІЇ, КОНВЕРСІЇ ТА РОЗЗБРОЄННЯ
CENTER FOR ARMY CONVERSION AND DISARMAMENT STUDIES

15 липня 2020

ВИКЛИКИ І РИЗИКИ

Безпековий огляд ЦДАКР № 13 (146)

Адреса: Вул. Іллінська, 10, офіс 5, Київ, 04070
тел.: +38 (044) 425-42-10
www.cacds.org.ua

Безпековий огляд «ВИКЛИКИ і РИЗИКИ» Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР, www.cacds.org.ua) здійснюється аналітиками ЦДАКР за підтримки банку «Аркада». Для підготовки оглядів залучаються відомі експерти, дипломати, військові фахівці та спеціалісти усіх відомств, що працюють у безпековому середовищі України.

Метою публікацій Безпекового огляду «ВИКЛИКИ і РИЗИКИ» є оперативне та аналітичне інформування зацікавлених профільних структур, ЗМІ та громадян, що цікавляться актуальними проблемами безпеки України.

Кожний огляд присвячений короткому періоду (1 – 2 тижні), та містить експертні думки, які можуть не збігатися з офіційною позицією української влади.

@2014 Центр досліджень армії,
конверсії та роззброєння
У разі цитування обов'язкове
посилання на ЦДАКР

Редакційна колегія:

Бадрак В.В. – головний редактор, директор ЦДАКР

Копчак В.І. – відповідальний секретар, заступник директора ЦДАКР

Самусь М.М. – заступник директора ЦДАКР з міжнародних питань

Члени Редакційної колегії:

Бондарчук С.В. – член Експертної Ради у галузі національної безпеки, генеральний директор ДК «Укрспецекспорт» (2005-2010 рр.)

Згурець С.Г. – головний редактор журналу «Експорт оружия и оборонный комплекс Украины», директор інформаційно-консалтингової компанії (ІКК) Defense Express

Кабаненко І.В. – президент Української агенції з перспективних науково-технічних розробок UA.RPA, заступник міністра оборони України (2014), перший заступник начальника Генерального штабу ЗС України (2012-2013), адмірал ВМСУ

Конопльов С.Л. – директор Гарвардської програми з чорноморської безпеки та програми з безпеки США-Росія і США-Південна Азія, член Експертної Ради у галузі національної безпеки

Литвиненко О.В. – директор Національного інституту стратегічних досліджень, заступник секретаря РНБОУ (2014 - 2019)

Міхненко А.В. – головний редактор журналу «Ukrainian Defense Review»

Паливода К.В. – голова правління банку «Аркада», член Експертної Ради у галузі національної безпеки

Поляков Л.І. – голова Експертної Ради ЦДАКР, перший заступник міністра оборони України (2005 – 2007 рр.), заступник міністра оборони України (2014 р.)

Рябих В.О. – член Експертної Ради у галузі національної безпеки, директор з розвитку інформаційно-консалтингової компанії (ІКК) Defense Express

Щербак Ю.М. – письменник та громадський діяч, Надзвичайний і Повноважний Посол України в США (1994 - 1998 рр.), міністр охорони навколишнього середовища (1991 - 1992)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ОЦІНКИ

Ключові виклики і ризики у сфері безпеки і оборони у першій половині липня 2020 р.

У ДЗЕРКАЛІ ЕКСПЕРТНОЇ ДУМКИ

Розвиток бойових безпілотників: що гальмує перехід до дієвої реалізації завдання

Корпус морської піхоти США: на шляху радикальних змін

Командування і управління Силами спеціальних операцій ЗС Польщі

АНАЛІТИЧНІ РОЗРОБКИ

Реорганизация и перевооружение войск России: угроза войны близка?

Ключові виклики і ризики у сфері
безпеки і оборони у першій половині
липня 2020 р.

Валентин Бадрак,
директор Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР)

Вогневі атаки на передовій є фактичним віддзеркаленням складної ситуації в самій Росії, де поступово зростає напруження внаслідок все більш відвертих путінських маніпуляцій

Створити максимальну кількість зон напруження навколо Росії – нинішня формула виживання режиму Путіна. Збройна ескалація в Україні, провокування нового конфлікту між Вірменією та Азербайджаном, загострення риторики із Заходом – усе йде у хід задля відвертання уваги росіян на тлі зростання в РФ протестних настроїв. На жаль, для України ця тактика Кремля має трагічний контекст.

14 липня на Донеччині поблизу Новомихайлівки російсько-терористичні угруповання застосували протитанковий ракетний комплекс «Фагот». Внаслідок цього шестеро військовослужбовців отримали осколкові поранення, а ще один воїн був поранений внаслідок об-

стрілу з автоматичних станкових гранатометів, великокаліберних кулеметів та стрілецької зброї неподалік Водяного. Ще більш сумні події відбулися 13 липня поблизу Зайцевого на Донетчині, де загинув український військовослужбовець, підірвавшись на вибуховому пристрої. Показово, що російські бойовики після підтвердження режиму тиші здійснило віроломний напад на евакуаційну групу. Внаслідок чого двоє бійців отримали поранення, а військового медика, який намагався витягнути пораненого, було убито. Тіла загиблих військовослужбовців залишилися на лінії вогню. Також і поранений сержант, якого намагався врятувати військовий медик, залишився в

«сірій зоні» під Зайцевим. Вогневі атаки на передовій є фактичним віддзеркаленням складної ситуації в самій Росії, де поступово зростає напруження внаслідок все більш відвертих путінських маніпуляцій. Події в Росії здатні як тимчасово відвернути увагу Кремля від активності навколо України, так і навпаки, використати українську ділянку для демонстрації сили чинної влади – усе залежить від рівню напруження в РФ та динаміки перебігу подій та реакцій міжнародної спільноти на них.

Варто нагадати деякі принципи прогнози, які можуть слугувати оперативному уточненню оцінок ситуації навколо України у липні – вересні ц.р. – найбільш ризикованому періоду часу. Зокрема, американський генерал Бен Ходжес вважає, що російська влада може оголосити гуманітарну кризу в Криму через нестачу води, а «потім сказати, що у них немає вибору». «Вони повинні захопити дамбу в Херсоні на півночі, щоб дозволити воді повернутися до Криму», - переконаний генерал. Він додає суто військові нюанси: «Якщо Кремль наважиться на наступ, слід чекати потужних кібератак проти України, які мають зруйнувати комунікації, вивести з ладу системи управління» (ТСН, 12 липня).

У свою чергу, глава Управління міжнародної взаємодії Збройних сил України генерал-лейтенант Ле-

онід Голопатюк слушно поінформував іноземних колег, що наземне угруповання армії РФ, яке ймовірно готують до нападу на Україну, складається з 87 тисяч військовослужбовців, 1100 танків, 2600 бронемашин і близько півтори тисячі ракетних комплексів і артилерійських установок. Водночас 10 липня командувач операції Об'єднаних сил (ООС) Сергій Наєв заявив, що Україна стежить за російськими військами поблизу своїх кордонів та запевнив, що «на цей час безпосередніх загроз агресії з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим відносно Херсонської області України тих об'єктів і того угруповання, які перебувають на цій території, ЗСУ не встановлено».

Вода Криму як особливий подразник Путіна

Тим часом окупований Крим перебуває у важкому становищі, а Путін показово почав залучати військових до вирішення проблеми. З 11 липня вже понад 300 військовослужбовців і понад 140 одиниць різної техніки почали прокладати трубопроводи до Сімферополя для забезпечення Сімферополя водою. Підрозділи матеріально-технічного забезпечення Південного і Західного військових округів Росії проклали понад 50 кілометрів трубопроводу в окупованому Криму. Трубопровід має з'єднати Тайган-

Звичайно, що цивільні проекти із забезпеченням води Криму можуть слугувати Кремлю маскувальною ширмою для підготовки військового наступу, тому довіряти таким заявам не варто. Найбільш вагомими для української влади питаннями мають бути підготовка належної оборони та відпрацювання військовим керівництвом сценаріїв реагування на військові провокації або наступ з боку РФ

ське і Сімферопольське водосховища.

Досить показово, що експерт Українського інституту майбутнього в Києві Андреас Умланд припустив, що Росія може завоювати весь Північно-Кримський канал, в тому числі його частину, яка знаходиться на території України. Західні експерти також припускають, що саме посуха і відсутність альтернативних варіантів забезпечення водою окупованого півострова може стати формальним приводом для Путіна розширити масштаби існуючої війни для прориву материкової України.

З одного боку, до 2023 року мешканців північної частини Криму вирішили забезпечити якісною водою. Так, під час виїзної наради з проблемних питань Красноперекопського району, міст Красноперекопськ і Армянськ, так званий «міністр житлово-комунального господарства Криму» Дмитро Черняєв повідомив, що це питання вирішується в рамках затвердженого Національного проекту «Чиста вода», розрахованого на 2019-2024 рік. Сам період будівництва у 2023 році повністю завершиться.

Звичайно, що цивільні проекти із забезпеченням води Криму можуть слугувати Кремлю маскувальною ширмою для підготовки військового наступу, тому довіряти таким заявам не варто. Найбільш вагомими для української влади

питаннями мають бути підготовка належної оборони та відпрацювання військовим керівництвом сценаріїв реагування на військові провокації або наступ з боку РФ.

Хабаровські протести: що за амальгамою?

Хабаровські протести виявилися першим відвертим ляпасом Путіну та його найближчому оточенню з боку суспільства. Вони викликали сум'яття в кремлівському таборі, оскільки ніхто не очікував на таку масовість й таку відвертість – у відгук на свавілля центральної влади. Нагадаємо, влада одразу після так званого референдуму вирішила здійснити «чистки» на місцях та позбутися досить популярного й невігідного для команди Путіна глави адміністрації Сергія Фургала. Однак його затримання за штучно сфабрикованими звинуваченнями обурили місцеву громаду, населення міста вдалося до справді масових протестів. Замість масової підтримки незмінюваного російського правителя, який формально забезпечив собі довічну владу.

Хоч Фургала навряд чи можна назвати справді опозиційним політиком, однак ситуація навколо нього здатна сформувати потужну опозицію. Крім того, учасники хабаровських протестів виступили й проти політики центральної влади та й проти самого президента Путі-

Учасники хабаровських протестів виступили й проти політики центральної влади та й проти самого президента Путіна. Це може бути потужним сигналом, зокрема, для нових еліт РФ і для незадоволених силовиків в державі. Крім того, ці події яскраво свідчать про прояви в Росії масштабної соціальної кризи

Серед іншого, слід готуватися до ще більш активного втручання російських спецслужб у соціальні мережі та впливів на українське суспільство. Ключовими напрямками впливів та інформаційно-психологічних операцій можуть бути дискредитація влади, підбурювання до протестів, утворення в Україні зон хаосу та боротьби на ґрунті нетерпимості біль-якого характеру

на. Це може бути потужним сигналом, зокрема, для нових еліт РФ і для незадоволених силовиків в державі. Крім того, ці події яскраво свідчать про прояви в Росії масштабної соціальної кризи.

Серед іншого, таке становище викликане падінням цін на нафту, пандемією та міжнародними санкціями. Це може непередбачувано для кремлівського очільника відбитися на результатах місцевих виборів у РФ восени 2020 р.

Кібервійна Кремля

Facebook 9 липня повідомив про видалення десятків сторінок, які були створені для політагітацію в Україні та коштували російським спецслужбам майже 2 млн дол. Зокрема, усього було видалено 72 аккаунта в Facebook, 35 сторінок і 13 облікових записів в Instagram, які були об'єднані в одну мережу. Так, глава відділу компанії з кібербезпеки Натаніель Глейхер зазначив у звіті, що Facebook припинив роботу десятків сторінок і облікових записів через те, що вони застосовувались для впливу на хід виборів в Україні. Ця мережа була особливо активна в період президентських і парламентських виборів в Україні в 2019 році.

Така інформація має ретельно вивчатися українською контррозвідкою, та відповідно, повинні створюватися можливості для потужного реагування й проведення

контрзаходів. Серед іншого, слід готуватися до ще більш активного втручання російських спецслужб у соціальні мережі та впливів на українське суспільство. Ключовими напрямками впливів та інформаційно-психологічних операцій можуть бути дискредитація влади, підбурювання до протестів, утворення в Україні зон хаосу та боротьби на ґрунті нетерпимості біль-якого характеру.

Нагорний Карабах: Кремль не дримає?

14 липня різко погіршилася ситуація на ділянці Товузського району азербайджано-вірменського державного кордону. Зокрема, у ході запеклих боїв загинули генерал-майор азербайджанської армії Полад Гашимов, полковник Ільгар Мірзоев і ще п'ятеро військових. За повідомленням азербайджанської сторони, у результаті заходів, вжитих азербайджанськими підрозділами в ході бойових дій на ділянці Товузського району, «противник зазнав численних втрат і був змушений відступити».

Відповідно до повідомлень азербайджанської сторони, підрозділи збройних сил Вірменії на ділянці Товузського району азербайджано-вірменської державного кордону піддали обстрілу азербайджанські позиції з артилерійських установок. Вірменська сторона наполягає, що 12 липня сили Азер-

Висновки фахівців ЦДАКР свідчать про високу ймовірність причетності Кремля до згаданих вище провокацій. Серед іншого, саме Кремль зацікавлений у даний час у роздмухуванні регіональних конфліктів у зоні колишнього СРСР. У такий спосіб формуються умови для «російської миротворчості», політичних впливів та й управління певними державами й регіонами. Крім того, існує висока вірогідність у прямому зв'язку нинішнього району азербайджано-вірменського конфлікту з ескалацією конфлікту на українському Донбасі. Кремль також зацікавлений у відвертанні уваги росіян від суто російської кризи та протиставленні «миру в Росії» більш суворим та кривавим подіям у регіонах поруч

байджану спробували порушити державний кордон Вірменії на Та-вушської напрямку, в результаті загинули троє азербайджанських військовослужбовців.

Вже 13 липня посол Азербайджану в Росії Шушан Степанян попередив про можливість початку повномасштабних військових дій між його країною і Вірменією через Нагірний Карабах. Згідно з заявою дипломата, «Баку ніколи не змириться з тим, що 20 відсотків Азербайджану окуповані іншою країною, і тому нові і нові зіткнення неминучі». «Азербайджанський народ ніколи не змириться з втраченою своїх територій.

Висновки фахівців ЦДАКР свідчать про високу ймовірність причетності Кремля до згаданих вище провокацій. Серед іншого, саме Кремль зацікавлений у даний час у роздмухуванні регіональних конфліктів у зоні колишнього СРСР. У такий спосіб формуються умови для «російської миротворчості», політичних впливів та й управління певними державами й регіонами. Крім того, існує висока вірогідність у прямому зв'язку нинішнього району азербайджано-вірменського конфлікту з ескалацією конфлікту на українському Донбасі. Кремль також зацікавлений у відвертанні уваги росіян від суто російської кризи та протиставленні «миру в Росії» більш суворим та кривавим подіям у регіонах поруч.

Антипутінська коаліція: місія можлива

Протягом останніх днів у зону особливої уваги потрапив радник президента США з національної безпеки Роберт О'Брайен, який 13 червня прибув до Парижа для спеціальних перемовин. Зокрема, ця подія набула ваги як внаслідок широкого кола питань для обговорення, так і через саме поліпшення євроатлантичної політики. Так, із європейськими партнерами з Франції, Німеччини, Італії та Великобританії обговорюються «Китай, 5G, Росія, Афганістан, Близький Схід і Північна Африка, також реагування на пандемію і відновлювальні заходи проти неї». Фахівці вказують, що йдеться навіть про можливість створення антипутінської коаліції, хоча питання РФ залишається другим після проблеми посилення Китаю.

Експерти в РФ вже зазначили, що навряд чи на паризькій зустрічі будуть досягнуті якісь серйозні, проривні рішення. Однак в Росії не пройшло повз уваги те, що для американців і європейців ці перемовини важливі у ментально-психологічному сенсі. США за часів Трампа чимало втратили у частині лідерства, виникли суперечності та навіть конфлікти з європейськими членами НАТО, із Туреччиною. Нині Вашингтон намагається змінити ситуацію, включивши до порядку денного найбільш проблема-

Зближення США з європейськими партнерами справді може стати першим кроком до формування коаліції, в тому числі спрямованої проти Путіна з його небезпечною для світу політикою

Україні тут варто зробити свої висновки. Зокрема, у просуванні у відносинах із США від партнерства до союзнитва. Включно, надання власної території для розміщення американських об'єктів, в тому числі НПРО, баз або контингентів. А також розширення ВТС до рівня потужних спільних підприємств, у розвитку та захисті інтересів яких американська сторона буде вкрай зацікавлена. Цьому непрямо сприяє й переобрання президентом Польщі Анджея Дуди, який відомий своїми намірами тісно співпрацювати із Україною

Інші зусилля можуть бути спрямовані у площину стримування Росії та повернення захоплених нею територій

тичні питання безпеки – Китай та Росію. Водночас, зближення США з європейськими партнерами справді може стати першим кроком до формування коаліції, в тому числі спрямованої проти Путіна з його небезпечною для світу політикою.

Важливим подразником для Росії стає «повзуча передислокація» США - із західних зон присутності в Європі в східну зону, як називають в РФ, в «країни-неофіти». Перш за все, Польщу, Румунію і Прибалтику. Отже, уся військова інфраструктура «ненав'язливо» просувається все ближче і ближче до російських кордонів, що розцінюється у Москві як суттєве зростання небезпеки. Крім того, бентежить Кремль і «змістамериканських збройних сил». Зокрема, перекидання стратегічних ударних безпілотників в Польщу та Естонію, поява поблизу російських кордонів сучасної могутньої американської зброї.

Україні тут варто зробити свої висновки. Зокрема, у просуванні у відносинах із США від партнерства

до союзнитва. Включно, надання власної території для розміщення американських об'єктів, в тому числі НПРО, баз або контингентів. А також розширення ВТС до рівня потужних спільних підприємств, у розвитку та захисті інтересів яких американська сторона буде вкрай зацікавлена. Цьому непрямо сприяє й переобрання президентом Польщі Анджея Дуди, який відомий своїми намірами тісно співпрацювати із Україною.

Інші зусилля можуть бути спрямовані у площину стримування Росії та повернення захоплених нею територій. Між іншим глава українського зовнішньополітичного відомства Дмитро Кулеба (в інтерв'ю «Сьогодні», 13 липня) повідомив, що офіційний Київ має намір створити міжнародний майданчик, метою якого стане повернення анексованого Росією Криму до складу України. Влада має намір залучити до переговорного процесу США, Євросоюз і Великобританію. Участь Росії в даному процесі не передбачається.

Розвиток бойових безпілотників: що гальмує перехід до дієвої реалізації завдання

**Віктор Дихановський,
провідний науковий співробітник
Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової
техніки Збройних Сил України**

Нині існує чимало пропозицій щодо започаткування програми постачання безпілотних систем. Одна з таких – щодо розвитку в Україні безпілотних авіаційних комплексів (БАК) та наземних роботизованих комплексів (НРК), - надійшла до Директорату політики у сфері оборони Міноборони України від Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння (ЦДАКР). Передбачаю, що фахівці Міноборо-ни визначать недоцільність такого

шляху та наполягатимуть на реалізації проектів з розроблення і закупівлі, зокрема безпілотних авіаційних комплексів (БПЛА), в рамках чинної Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки на період до 2022 року (далі – Програма озброєння).

Водночас, нескладно на фактах і цифрах показати, що ця Програма озброєння недієва, має низьку фінансову ефективність і корупційні

Програма озброєння неідеальна, має низьку фінансову ефективність і корупційні ризики, що закладені в неї свідомо. При формуванні Програми озброєння допущені грубі порушення Закону України “Про державні цільові програми”, а також “Порядку розроблення та виконання державних цільових програм”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 106

Теперішня Програма озброєння – повна протилежність того, що вимагає Закон України

Мета Програми озброєння сформульована як процес, а не як результат. Вона за своєю сутністю не досяжна

Указ Президента України від 27 лютого 2020 року № 59/2020 вимагає “актуалізувати” Програму озброєння. Тобто пристосувати її до умов поточної ситуації. Оцінювати програму, що регулярно пристосовується до умов поточної ситуації, є шахрайством. Розробити для цього методику оцінювання неможливо, про що свідчать провідні фахівці України у сфері оцінювання

ризики, що закладені в неї свідомо. При формуванні Програми озброєння допущені грубі порушення Закону України “Про державні цільові програми”, а також “Порядку розроблення та виконання державних цільових програм”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 106. Серед них виділю наступні:

1. Відповідно до Закону України “Про державні цільові програми” Державна цільова програма – це комплекс взаємопов’язаних завдань і заходів, узгоджених за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням. Але теперішня Програма озброєння – повна протилежність того, що вимагає Закон України. Про це свідчать такі факти:

– Це не комплекс. Адже комплекс – це сукупність предметів чи явищ, що становлять єдине ціле. Програма озброєння не є єдиним цілим. Це просто перелік майна, що потрібне Збройним Силам та іншим силовим відомствам.

– У Програмі озброєння немає взаємопов’язаних завдань і заходів. Наприклад, заходи із закупівлі БТР, гаубиці, автогрейдера, снайперської гвинтівки, ПЗРК, автоцистерни і автобусів ніяк не пов’язані між собою.

– Завдання Програми озброєння не узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням.

2. Закон вимагає, щоб Програма озброєння мала мету. При цьому вимагається, щоб мета була досяжною. Але мета Програми озброєння сформульована як процес, а не як результат. Вона за своєю сутністю не досяжна. Отже, Програма озброєння фактично не має мети.

3. Закон вимагає, щоб Програма озброєння мала строк виконання. Але теперішня Програма озброєння фактично не має строку виконання. Її розпочато у 2016 році зі строком виконання у 2020 році. У 2018 році строк виконання було продовжено до 2022 року. Наразі Указом Президента України від 27 лютого 2020 року № 59/2020 вимагається продовжити строк виконання Програми до 2024 року.

4. Для Програми озброєння вимагається розробити методику оцінювання ефективності її виконання. Разом з тим Указ Президента України від 27 лютого 2020 року № 59/2020 вимагає “актуалізувати” Програму озброєння. Тобто пристосувати її до умов поточної ситуації. Оцінювати програму, що регулярно пристосовується до умов поточної ситуації, є шахрайством. Розробити для цього методику оцінювання неможливо, про що свідчать провідні фахівці України у сфері оцінювання. Якщо оцінювати програму, що пристосована до умов поточної ситуації, то вона завжди буде виконаною на 100 %.

Часто змінюються пріоритети розвитку озброєння – бізнес не знає що потрібно Збройним Силам України, тому не може врахувати потреби ЗС України у планах розвитку свого виробництва

За мету кожної програми встановлювати соціально-значущий кінцевий результат, що може бути вимірний. Це обов'язково має бути постачання у війська установчої партії виробів нової системи озброєння: батальйон, ескадрилья, дивізіон тощо

Є необхідність переходу від реалізації однієї Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки до реалізації низки Державних цільових оборонних програм з розвитку різних систем озброєння

5. Планування витрат через Програму озброєння завжди нерелістичне і значно перевищує можливості національної економіки – по факту фінансується лише близько 30 % завдань і заходів Програми Озброєння.

6. Часто змінюються пріоритети розвитку озброєння – бізнес не знає що потрібно Збройним Силам України, тому не може врахувати потреби ЗС України у планах розвитку свого виробництва.

7. Не задіяні механізми державно-приватного партнерства, що унеможлиблює залучення приватних інвестицій до розвитку високотехнологічного озброєння.

У зв'язку із зазначеним було б доцільно:

1. Програми розвитку озброєння формувати відповідно до чинного законодавства України, а також до сучасних євроатлантичних принципів та підходів.

2. Фінансове забезпечення програм розвитку озброєння необхідно обов'язково узгоджувати з можливостями національної економіки. Фінансовий ресурс програми має в повній мірі відповідати вартості програми. То ж, обов'язковою вимогою стає реалістичність забезпечення потреб Збройних Сил України.

3. За мету кожної програми встановлювати соціально-значущий кінцевий результат, що може бути вимірний. Це обов'язково

має бути постачання у війська установчої партії виробів нової системи озброєння: батальйон, ескадрилья, дивізіон тощо. При цьому необхідне впровадження нерозривного циклу розроблення систем озброєння від фундаментальних досліджень до постачання у війська установчої партії одиниць системи озброєння.

4. Впроваджувати механізми державно-приватного партнерства. Форвардні контракти – найоптимальніший варіант. ЦНДІ ОВТ ЗСУ має напрацювання, що достатні для укладення форвардних контрактів.

5. Крім того, важливим є й звітування перед платниками податків про предмет і обсяги оборонних закупівель, зокрема, через повну відкритість державного оборонного замовлення і програм озброєння (скасування статей ЗВДТ 2.1.15 і 2.1.17).

Усі зазначені рекомендації свого часу було спрямовано до профільного заступника міністра Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Але головна з цих рекомендацій, як здається, є необхідність переходу від реалізації однієї Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки до реалізації низки Державних цільових оборонних програм з розвитку різних

систем озброєння. Одна програма може об'єднувати декілька однорідних проектів. То ж, з огляду на це, пропозиція ЦДАКР започаткувати програму розвитку безпілотних систем – це хороший початок переходу до дієвої системи розроблення і закупівлі озброєння.

Корпус морської піхоти США: на шляху радикальних змін

Володимир Паливода, головний консультант відділу нових викликів Центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

Корпус морської піхоти (далі - КМП) - це не просто рід військ у складі Військово-морських сил США. Протягом десятиліть він залишався одним із найважливіших елементів у стратегії американського глобального лідерства. Зі штатом у 189 тисяч військовослужбовців і 39 тисяч резервістів, тисячами одиниць бронетехніки, численною артилерією, понад тисячею літаків і вертольотів, КМП - це «армія в мініатюрі», спеціально підготовлена та оснащена для дій на чужій території, до того ж на значній відстані від метрополії.

Роль КМП, історія якого сягає кінця XVIII століття, для Сполучених Штатів не вичерпується суто

військовими аспектами. На нього покладено почесний обов'язок охорони резиденцій глави держави та дипломатичних представництв США по всьому світу, а президент та віце-президент країни пересуваються на вертольотах КМП. «Ти не солдат, ти - морський піхотинець!», «Сім'я, Корпус, країна!» - ці установки глибоко вбиваються в голову кожному новобранцеві КМП. Можна сказати, що КМП - своєрідна еліта армії, самий «американський» і патріотичний рід військ.

Влітку 2019 р. командувачем КМП був призначений генерал Девід Бергер. Практично відразу після вступу на посаду він оприлюднив концепцію реформування

КМП, яка має стати дорожньою картою діяльності на період його 4-річної каденції¹.

Багато в чому потенційно революційні рекомендації нового командувача КМП викликали у Пентагоні гостру негативну реакцію. На думку експертів, невдоволення керівництва оборонного відомства пояснювалось тим, що там занадто дорожать своїми авіаносцями, винищувачами та іншими застарілими військовими системами. А командувач КМП дав пряму відповідь на одне з головних питань, яке давно стояло перед реформаторами: чого саме необхідно позбавитися з успадкованого арсеналу Збройних сил, щоб звільнити місце для того, що потрібно у війнах майбутнього².

Впевненості у своїх намірах генералові Девіду Бергеру додавав той факт, що кандидатура командувача КМП висувається особисто президентом і затверджується Сенатом США. За посадою цей воєначальник є членом Об'єднаного комітету начальників штабів – вищого

органу планування і управління Збройних сил, і підпорядковується безпосередньо міністру ВМС США.

Так чи інакше, у березні 2020 р. робота над програмою реформування була завершена, а основні її положення генерал Девід Бергер озвучив в інтерв'ю газеті «The Wall Street Journal». Головною метою запланованих протягом 10 наступних років заходів має стати відновлення ролі КМП як військово-морської експедиційної сили і впровадження нової бойової концепції для протистояння Китаю, Росії та бойовикам на Близькому Сході. За словами командувача КМП, з точки зору військового потенціалу, головною загрозою для США на сьогодні є КНР³. Поряд із необхідністю адаптування КМП до реалій сьогодення (зокрема, й зміни кількості на якість), існує ще одна важлива причина, яку генерал Девід Бергер делікатно назвав «складні фінансові умови». Мається на увазі дефіцит федерального бюджету США на поточний рік у сумі понад 1 трильйон доларів.

КМП доведеться відмовитися від деякої частини своїх активів на користь нових можливостей. У командванні цього військового формування вважають, що наявні можливості занадто обтяжливі, щоб

1 Commandant's Planning Guidance. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.hqmc.marines.mil/Portals/142/Docs/38thCommandant'sPlanningGuidance_2019.pdf?ver=2019-07-16-200152-700

2 The Marines' new commandant has set the bar for real military reform. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.washingtonpost.com/opinions/the-marines-have-set-the-bar-for-reform-can-the-rest-of-the-military-follow/2019/08/08/21b47d5e-ba1c-11e9-b3b4-2bb69e8c4e39_story.html

3 Marines Plan to Retool to Meet China Threat. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.wsj.com/articles/marines-plan-to-retool-to-meet-china-threat-11584897014?mod=searchresults&page=1&pos=10>

знадобитися у майбутній війні, яка потребуватиме невеликих за штатом і мобільних підрозділів. Тому авіація і наземні підрозділи з важкою бойовою технікою будуть піддані скороченню. До 2030 р. КМП повинен майже повністю позбавитися артилерійських дивізіонів, усіх 7 танкових рот (включно з пов'язаними з ними військово-обліковими спеціальностями), а також усіх інженерних рот понтонерів. Морпіхам не потрібно наводити мости і влаштовувати переправи через річки, тому що їхнє місце – Світовий океан.

Як повідомив представник командування розвитку бойового потенціалу КМП майор Джошуа Бенсон, конкретно заплановані такі скорочення:

- піхотні батальйони - з 24 до 21 одиниці (з одночасним зменшенням особового складу в них на 200 осіб);
 - артилерійські батареї - з 21 до 5 одиниць;
 - амфібійні транспортні роти - з 6 до 4 одиниць;
 - винищувачі-бомбардувальники «F-35B» і «F-35C» - з 16 до 10 машин на ескадрилью (з поступовим переозброєнням на винищувачі п'ятого покоління «F-35»).
- Буде зменшена кількість гвинтокрилих роторних, штурмових і важких транспортних ескадрилей (на 3 ескадрильї конвертопланів «MV-22B Osprey», 2 легкі ескадрильї вертольотів «AH-1Z Viper» і «UH-1Y Venom» та 3 ескадрильї важких вертольотів «CH-53E Super Stallion»)⁴.

4 New Marine Corps Cuts Will Slash All Tanks, Many Heavy Weapons As Focus Shifts to Lighter, Littoral Forces. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://news.usni.org/2020/03/23/new-marine-corps-cuts-will-slash-all-tanks-many-heavy-weapons-as-focus-shifts-to-lighter-littoral-forces>

Загалом до 2030 р. особовий склад КМП скоротять на 19 тисяч осіб. За рахунок цього скорочення будуть здійснені інвестиції у сучасні технології для нового виду боротьби у спірному прибережному районі. Полегшені піхотні батальйони КМП краще вписуються у концепцію експедиційних передових базових операцій.

Передбачено розширення можливостей збільшення дальності високоточного вогню, передової розвідки, безпілотних систем та стійких комунікаційних мереж. Командувач КМП генерал Девід Бергер вважає, що безпілотні системи змінять способи боротьби морської піхоти, незалежно від того, чи використовуються вони для доставки припасів над морем або на берег, забезпечують додаткову ситуаційну обізнаність, служать приаманкою, щоб заплутати оборону противника, чи вражають цілі. Згідно з планом реформування КМП, кількість ескадрилей безпілотних літальних апаратів (далі - БПЛА) має бути подвоєна: з нинішніх 3 до 6. Будуть розроблені експедиційні аеродромні засоби для заправки паливом та оснащення боеприпасами пілотованих апаратів і БПЛА під час операцій на великій відстані від берегової інфраструктури та поза досяжністю десантних кораблів у морі.

Взагалі, командувач КМП є прихильником високотехнологіч-

них озброєнь і автоматизованих систем. Можна очікувати, що морської піхоти отримають не тільки більшу кількість БПЛА, але й роботизовані платформи наземного і морського базування та нові засоби радіоелектронної боротьби.

План передбачає теж трикратне збільшення кількості ракетних підрозділів (з 7 до 21), на озброєнні яких знаходяться реактивні системи залпового вогню «HIMARS», наземні пускові установки крилатих ракет «Tomahawk» і протикорабельні ракети «Naval Strike Missiles». Останні будуть встановлені на безпілотному транспортному засобі «JLTV ROGUE Fires». Таке поєднання розширить можливості КМП щодо підтримки проведення експедиційних базових операцій⁵. З цієї ж метою КМП додатково отримає одну ескадрилью транспортних літаків/паливозаправників і три розвідувально-дозорні роти. Водночас генерал Девід Бергер зробив застереження: «Я не переконаний, що керована людиною колісна бронетехніка є найкращим і єдиним рішенням, особливо для Індо-Тихоокеанського регіону». Цілком можливо, що в перспективі частину розвідників замінять роботи.

5 US Marines plans to integrate Naval Strike Missile on unmanned JLTV ROGUE Fires vehicle. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.armyrecognition.com/may_2020_news_defense_global_security_army_industry/us_marines_plans_to_integrate_naval_strike_missile_on_unmanned_jltv_rogue_fires_vehicle.html

Крім того, планується зміна типу десантних суден. Будуть спроектовані і побудовані нові легкі десантні та допоміжні судна, пристосовані для переміщення невеликих підрозділів морської піхоти.

Основні заходи з реформування КМП, за десятирічним планом, будуть націлені на 3-й морський експедиційний корпус передового базування, дислокований на базі «Кемп Смідлі Д. Батлер» (острів Окінава, Японія). Він матиме у своєму складі три морські прибережні полки (аналог частин берегової оборони), організованих, навчених і оснащених для виконання операцій з блокади та контролю спірних морських районів. Посилення військової присутності США на Тихоокеанському ТВД відбудеться ще й за рахунок розгортання трьох експедиційних підрозділів КМП на рівні бригад чи окремих загонів, які будуть перебувати у стані постійної готовності до десантування. Завданням 1-го морського експедиційного корпусу Тихоокеанського ТВД, дислокованого на базі «Кемп Пендлтон» (штат Каліфорнія), та 2-ого морського експедиційного корпусу Атлантичного ТВД, дислокованого на базі «Кемп Леджен» (штат Північна Кароліна), стане підтримка згаданих морських прибережних полків та експедиційних підрозділів, а також задіяння у разі потреби сил КМП в інших регіонах світу.

Ці зміни супроводжуватимуться активізацією діяльності флотських сил КМП шляхом збільшення присутності його частин на флоті, розміщення більшого числа спеціалістів-морпіхів у центрах морських операцій флоту, зміщення акцентів у підготовці, навчанні та підтримці діяльності флотських сил КМП у партнерстві з ВМС.

Три морські прибережні полки (тобто, 9 піхотних батальйонів КМП із 21, що залишиться після скорочення) матимуть спеціалізацію для ведення острівної та прибережної війни на Тихоокеанському ТВД, де основним противником вважається КНР. У разі бойового зіткнення полкові мобільні групи будуть висаджуватися на невеликих островах у Південно-Китайському і Японському морях. За підтримки безпілотних бойових систем (авіація, підводні човни, кораблі⁶) команди у 50-100 морпіхів мають швидко створювати оперативні бази на цих островах, вести постійний вогонь по ворожих кораблях та надавати цілевказівки ВПС та ВМС США. Щоб запобігти удару у відповідь, мобільні групи змінюватимуть дислокацію кожні 48 або 72 години. Командувач КМП

6 США активно розробляють нові види озброєння зі штучним інтелектом, включно з бойовими кораблями і підводними човнами. Роботизовані судна-дрони будуть забезпечувати безпеку в територіальних водах США та брати участь у морських операціях для відбиття атак з боку вірогідного противника (насамперед, мається на увазі Китай і Росія).

заявив, що подібна тактика вже відпрацьовувалася на навчаннях, і вона може створити масу проблем для Військово-морського флоту Народно-визвольної армії Китаю.

Описана десятирічна реформа КМП є одним із конкретних заходів щодо повернення Збройних сил США до підготовки до можливого конфлікту з технологічно просуну-

Пентагону повністю передати функцію боротьби з афганськими повстанцями у свою компетенцію. Отже, кардинальні зміни у КМП - це більше, ніж позбавлення від окремих видів важкої військової техніки. Це - принципове рішення повернути КМП до того, щоб бути морським активом, а не молодшим партнером Сухопутних військ

тим противником із числа армій провідних держав світу. Тимчасом військова участь КМП у тривалих антитерористичних кампаніях на Близькому Сході та у Центральній Азії перетворили морську піхоту з окремого роду військ просто у міні-армію США. Колишнє командування КМП навіть пропонувало

США, тобто до того, для чого морська піхота спочатку й призначалася.

Правда, у концепції генерала Девіда Бергера є і противники. Аналітик Центру стратегічних і міжнародних досліджень полковник КМП у відставці Марк Канціан вважає, що розміщення морпіхів

на дрібних островах - це проблема для логістики та створення загрози постійного обстрілу. У свою чергу, на думку колишнього очільника Центрального командування ЗС США генерала КМП у відставці Ентоні Зінні, «заточка» морпіхів на можливий конфлікт з Китаєм зро-

бить КМП менш гнучким у вирішенні інших конфліктів, зокрема, близькосхідного⁷.

⁷ Marines getting rid of all tanks and completely restructuring to orient towards China. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://americanmilitarynews.com/2020/03/marines-getting-rid-of-all-tanks-and-completely-restructuring-to-orient-towards-china/>

Командування і управління Силами спеціальних операцій ЗС Польщі

Володимир Заблоцький,
експерт інформаційно-консалтингової компанії
Defense Express

Роль і значення Сил спеціальних операцій в умовах сучасних війн і збройних конфліктів важко переоцінити. Особливої ефективності це набуває за рахунок впровадження нових засобів розвідки, прихованого зв'язку, тактичних прийомів тощо. Не випадково розвитку цього роду військ у багатьох країнах приділяють стільки уваги.

Польський спецназ (Спеціальні війська) офіційно було створено 24 травня 2007 року в якості окремого, четвертого виду військ Збройних Сил РП. Цей крок вважається одним з найбільш вдалих заходів у Війську Польському після вступу до НАТО. Польські спецназівці за цей період були учасниками цілої

низки бойових міжнародних місій і набули в очах союзників високого авторитету. З огляду на це, варто оцінити, які з рішень, прийнятих у системі командування і управління Спеціальними військами є оптимальними, а які ні і вимагають певних змін.

За оцінками польських експертів, відокремлення Спеціальних військ у структурі Збройних сил РП стало наслідком правильної оцінки зростаючої ролі спецназу в сучасних умовах у ЗС багатьох країн світу, а також його специфіки. Це добре видно на прикладах багатьох збройних конфліктів і локальних війн. Відповідно до положення доктрини «Спеціальні операції

DD/3.5», Спеціальні війська – це зорганізовані підрозділи, оснащені, підготовлені і виділені, як вид Збройних сил РП, призначені для здійснення акцій і операцій, визначених в якості спеціальних. Загальна чисельність ССО складає до 2,5 тисячі військовиків, що становить 2,1 % чисельності ЗС РП.

З цього однозначно виникає, що ці війська призначені для виконання особливих завдань, що зазвичай мають впливати на оперативну і стратегічну обстановку. Бійці спецназу використовують тактику і техніки, що суттєво відрізняються від прийнятих в інших видах ЗС Польщі. Відтак, варто придивитися ближче до того, де знаходяться Спеціальні Війська в рамках існуючої Системи командування і управління ЗС РП та організації командування ними.

Командування і управління ССО у мирний час

Після змін, що відбулися в Системі командування і управління ЗС РП на переломі 2013 і 2014 рр., Спеціальні Війська опинилися у підпорядкуванні Генерального Командування видів Збройних Сил. Їх очолює Командувач Компоненту Спеціальних Військ, підпорядкований безпосередньо Генеральному командувачу видів ЗС Польщі.

Натомість, у підпорядкуванні самого Командувача Компоненту ССО знаходяться: Командування

Компоненту Спеціальних Військ (Dowództwo Komponentu Wojsk Specjalnych - DKWS) – орган управління, відповідальний за поточне командування спеціальними військами, відпрацювання і контроль відповідності високим вимогам підлеглих підрозділів спецназу (JWS), так і за підготовку підлеглих підрозділів до виконання завдань відповідно до їхнього бойового призначення. DKWS також відповідає за командування Компонентом Спеціальних військ (KWS) на національному, коаліційному або союзному рівні.

Останнє уможливорюється шляхом виділення Командування Компоненту Спеціальних Операцій (англ. Special Operations Component Command – SOCC). При цьому варто зазначити, що польські Спеціальні війська належать до елітного клубу 7 країн НАТО, здатних командувати союзними спеціальними операціями (решта країн з такими спроможностями, це США, Великобританія, Франція, Туреччина, Іспанія і Італія). Командування Компоненту Спеціальних Військ дислокується у Кракові;

Начальники відділень зв'язку спеціальних військ при Оперативному Командуванні Видів ЗС і Генеральному Командуванні Видів ЗС РП (Варшава);

Командири підрозділів спеціального призначення: військової частини GROM (Варшава), військової час-

тини командос (Люблінєць), військових частин „Formoza” (Гдиня), „Agat” (Глівіце) та „Nil” (Краків);

Командир Навчального Центру Спеціальних Військ (Краків). Останній невдовзі також матиме власні філії у м.Люблінєць, Гдиня і Стшепец.

Командувач Компоненту Спеціальних військ здійснює повне керівництво зазначеними особами.

Дещо інакше виглядає підпорядкування 7-ї Ескадри спеціальних операцій (Повідз), що знаходиться у складі Повітряних Сил. Остання на відміну від решти частин, має статус лише підрозділу. Тут командувач здійснює функціональний контроль, а на час виконання завдань в рамках дій Спеціальних Військ він отримує повноваження оперативного керівництва, з якими пов'язані певні обмеження.

У підпорядкуванні командирів частин Спеціальних військ у свою чергу знаходяться усі їхні підлеглі військовослужбовці, у т.ч. у безпосередньому підпорядкуванні – заступник командира, начальник штабу, начальник відділу бойової підготовки, а також командири відповідних підрозділів, бойових і допоміжних (загонів, окремих груп тощо). Планування і реалізація завдань, пов'язаних з поточною діяльністю, відбуваються у відповідності до засад і процедур, прийнятих у ЗС Польщі.

Натомість, для планування і керівництва спеціальними операціями використовуються як національні нормативні документи (для дій в рамках ЗС РП), так і відповідні союзні (для дій в рамках НАТО, наприклад, під час чергування в рамках Сил Реагування НАТО), доповнені сталими оперативними процедурами (англ. Standing Operating Procedures - SOP). Останні розробляються і затверджуються на відповідних рівнях командування.

Зазначені документи і процедури забезпечують високий рівень сумісності як з військами решти видів ЗС РП, так і з спеціальними силами інших країн-членів НАТО. Йдеться про здатність спільних і ефективних дій задля досягнення союзниками тактичних, оперативних і стратегічних цілей.

Для командування і управління використовуються засоби зв'язку, у т.ч. прихованого, провідного та радіоканалів, а також приховані телеінформаційні мережі, у т.ч. з використанням криптографічних пристроїв і спеціальних процедур, які забезпечують надійну і безпечну передачу даних.

Плюси і мінуси польського спецназу

Аналіз зазначеної системи командування і управління спецназом дозволяє дійти висновку щодо існуючих переваг і недоліків.

Якщо говорити про позитивні сторони зазначеної системи, передусім, слід визнати її певну послідовність. Прийнятий спосіб організації, що збігається з існуючими у західних країнах (США, Великобританія, Франція) трендами, уможливорює створення окремого ланцюжка командування спеціальними військами. Це має неабияке значення.

По-перше, це уможливорює організацію і проведення навчань і тренувань для бойового злагодження військ на рівні компоненту, що позитивно відображається на їх ефективності.

По-друге, це дозволяє виконувати завдання на усіх рівнях безпеки країни (в умовах миру, кризи, війни). Адже дії спецназу (не лише польського, а й будь-якої іншої країни світу) зазвичай мають прихований характер і реалізуються ще задовго до початку військових дій (якщо до цього доходить). Незалежний ланцюг командування ґрунтується на використанні власних визначених засобів зв'язку і забезпечує виключно високий рівень безпеки і конфіденційності;

По-третє, це уможливорює відпрацювання на рівні компоненту стандартів і рішень, які у подальшому впроваджуються на нижчих рівнях (частин і підрозділів). Що у свою чергу, також сприяє ініціалізації послідовних рішень, що сприяють розвитку спеціальних військ в цілому.

По-четверте, забезпечується вплив компетентного персоналу на діяльність спецназу, яка з огляду на відмінну від решти видів Збройних Сил специфіку, вимагає дещо інших підходів.

Черговим плюсом є зрозумілість і однозначність спілкування на рівні командування, що створює оптимальні умови для вирішення поставлених завдань. Такі вимоги виникають, зрештою, з національної і союзної доктрин щодо операцій спеціальних сил. А використання оперативними командуваннями власних засобів зв'язку значно спрощує взаємодію з частинами інших видів сил ЗС Польщі та забезпечує контроль за належним використанням підрозділів в операціях поза її кордонами (наприклад, в рамках операції НАТО у Афганістані або Іраку). Також уможливується присутність офіцерів спецназу в органах командування.

У мирний час польські спецназівці беруть активну участь у місіях НАТО і Європейського Союзу за кордоном та надають підтримку країнам, які не є членами Альянсу (Україна, Грузія). З початком війни ССО мають діяти у тилу противника. Також передбачається можливість використання ССО для відбиття гібридної агресії.

Так, Спеціальні війська ЗС РП можуть бути використані для протидії регулярним і нерегулярним загрозам, що виникає як з існую-

чих поглядів ролі, місця і завдань, що покладаються на спецназ в умовах сучасного поля бою, відображених у національних і союзницьких доктринальних документах, а також діючих у Польщі законах. У першому випадку тобто, відповідно до національної доктрини Спеціальні Операції (Operacje specjalne DD-3.5 (A) та аналогічної союзницької Special Operations AJP-3.5 (B) чітко визначається, що одним із завдань спецназу є участь у протиповстанських діях (COIN), а також спільна або самостійна боротьба з тероризмом (контртерористичні дії).

У свою чергу, останнє унеможливорює участь збройних сил (у т.ч. спецназу) для підтримки правопорядку і безпеки всередині країни як в рамках поточної діяльності, так і після запровадження надзвичайного стану. Використання спецназу для підтримки порядку всередині країни без впровадження одного з етапів надзвичайного стану можливе на підставі одного з кількох діючих законодавчих актів, насамперед, Устави від 10 червня 2016 р щодо антитерористичних дій (Dz.U.2016.904), або Устави АТ.

Цей законодавчий акт дає підстави для використання спецназу у протидії регулярним загрозам (наприклад, спецпідрозділам агресора, найманцям тощо) і нерегулярним (незаконні збройні формування, терористичні групи

тощо), дії яких з використанням зброї або дестабілізуючі заходи проти держави можуть у світлі діючих законів визнаними за терористичні. Спеціальні війська мають високий ступінь укомплектованості (на рівні 90-95%), тактичну та стратегічну мобільність, а також високу бойову готовність і є ефективним та гнучким за формою використання і до того ж відносно недорогим видом ЗС (у 2020 р. планується збільшити фінансування ССО до 420 млн. злотих).

У 2020 р. польські офіцери спецназу мають бути основною складовою багатонаціонального командування Компонента спеціальних операцій Сил швидкого реагування НАТО і разом із підпорядкованими підрозділами (вже вдруге після 2015 р.) нестимуть бойове чергування.

Проблемні питання

Негативні наслідки існуючого порядку пов'язані з розташуванням ССО у існуючій сьогодні системі командування і управління. Реформа 2013 – 2014 років призвела до очевидного зниження статусу головного органа командування спецназу з оперативного рівня (який мало розформоване Командування Спеціальних військ) до тактичного (який має сьогодні Командування Компоненту Спеціальних військ).

Таке рішення суперечить практиці, прийнятій у НАТО і навіть у Росії, де спецназ розглядається в якості оперативно-стратегічного засобу з огляду на значення завдань, що вирішуються. З цим відповідно пов'язується питання підпорядкування командувань спеціальних військ органам командування стратегічного рівня.

Втім, як вважає польський експерт Марек Грида, існуючий у Польщі порядок рішень має низку негативних наслідків. Першим з них є надто довгий шлях отримання розвідувальної інформації, необхідних для планування спеціальних операцій. З огляду на існуючу ієрархічну структуру Збройних Сил та знаходження спецслужб у системі національної безпеки, це означає необхідність подолання двох-трьох рівнів. Керівники Служби Військової Розвідки і Служби Військової Контррозвідки підпорядковуються Міністру Національної Оборони, тоді як керівники Агенції Розвідки і Агенції Внутрішньої Безпеки – безпосередньо Голові Ради Міністрів Польщі.

Тим часом доступ до поточних даних від спецслужб є необхідною умовою для планування спеціальних операцій, що підтверджується положеннями відповідних доктрин. Спеціальні війська у мирний час просто не здійснюють розвідувальну діяльність, для цього існують спеціальні служби. Другим не-

гативним наслідком є значне затягування часу проходження команд до спецназу, що може мати негативні наслідки у випадку необхідності їх швидкого виконання.

Як свідчить багаторічний світовий досвід, як правило, спеціальні війська використовуються першими, якщо вже використовуються, з огляду як на їхній дуже високий рівень комплектації, так і необхідність отримати перевагу над супротивником.

Що стосується підпорядкування спецназу, тут польський підхід може здаватися неоптимальним, з огляду на час проходження інформації і команд у зворотньому напрямку. Втім, усе залежить від оперативної обстановки і завдань, що вирішуються Спеціальними військами. А вони зазвичай відрізняються у ЗС різних країн, так само, як і підходи до його використання.

З цього приводу, наприклад, відомий британський військовий експерт у царині спецназу Енді МакНаб повідомляє, що у Сполученому Королівстві свого часу спецназ SAS був підпорядкований безпосередньо прем'єр-міністру країни, оскільки виконував завдання стратегічного рівня на таких важливих напрямках, як Гібралтар або Північна Ірландія. Крім того, цього вимагає швидкість реагування під час антитерористичних операцій (як найкоротший ланцюжок командування або управління).

Спеціальна розвідка, яку здійснює спецназ, дозволяє отримати дані, необхідні для відповідного планування використання конвенціональних сил (сухопутних сил, авіації та ВМС) на відповідних етапах бойових дій. Точність і прихований характер дій спецназу також дозволяють запобігти ескалації кризових ситуацій, наприклад, шляхом упереджувальних заходів (наприклад, затримання або нейтралізації ключових для терористичних організацій осіб за кордоном, перехоплення нелегального трафіку зброї, боєприпасів, вибухівки тощо).

Парадоксом також є та обставина, що Командування Компоненту Спеціальних Військ (DKWS), як головний орган командування спеціальними військами зі статусом виду ЗС (RSZ), само не має статусу командування RSZ. Це з фінансової точки зору значно ускладнює вирішення кадрових питань. Тобто, службові доплати у таких частинах, як GROM або військової частини командос є значно вищими, ніж у DKWS і переведення військовиків до останнього виглядає пониженням по службі. Зазначене об'єктивно обмежує вплив Командувача Компоненту ССО на його розвиток і використання.

Іншим доволі суттєвим недоліком є перебування 7-ї ескадри поза штатною структурою спеціальних військ. Ця ескадра окрім завдань на користь спецназу також виконує

завдання в рамках Повітряних Сил, які не завжди мають співпадати з її основним призначенням, якими є спеціальні повітряні операції. Можливо, саме з цього приводу придбані у грудні минулого року для спецназу вертольоти S-70i „Black Hawk” було передано до складу Військової частини GROM, а не зазначеної ескадри.

Висновки

Як бачимо, прийнятий у ЗС Польщі SZRP порядок управління і керування спеціальними військами можна визнати задовільним, втім, не ідеальним. Напевно, має бути змінено їх місце у рамках системи командування і керівництва (SKiD).

Найбільш суттєвим, на думку експертів, було б підпорядкування командувача компоненту Спеціальних Військ безпосередньо начальнику штабу або міністру оборони ВП, а також надання DKWS статусу командування роду військ ЗС, що означатиме піднесення його на оперативний рівень. Таке рішення також відповідало б прийнятому у НАТО погляду щодо оперативно-стратегічного рівня значення цих військ, що прописано у доктринах щодо спеціальних операцій та ролі спецназу на сучасному полі бою.

Це також збільшило б можливість швидкого використання (у разі такої потреби), у т.ч. в рамках співпраці із спеціальними служба-

ми (як це практикують багато країн світу). Запропонована зміна не означала б погіршення взаємодії Спеціальних Військ з іншими видами Збройних Сил. Воно навіть було б вдосконалене в рамках поточного навчального процесу (у т.ч. участі у навчаннях) з використанням вже діючих структур зв'язку при Генеральному Командуванні Видів ЗС та Оперативному Командуванні Видів ЗС.

Іншою запропонованою зміною є включення 7-ї Ескадри Спеціальних завдань до структури Спеціальних Військ. Це очевидно було б пов'язане з подоланням організаційних і логістичних проблем, з якими напевно стикаються спецназівці при впровадженні за озброєння вертольотів S-70i „Black Hawk”, пов'язаними з впровадженням нової техніки у вигляді повітряного судна, якого раніше в структурі Спеціальних Військ не було.

7 ескадру було сформовано у 2010 р в якості спеціалізованого підрозділу авіаційної підтримки Спеціальних Військ. До головних завдань ескадри, оснащеної вертольотами Mi-17, віднесено забезпечення дій спецназу як на території Польщі, так і за кордоном. З огляду на характер дій Спеціальних Військ, у підготовці пілотів особливий наголос зроблено на здатність пілотів виконувати польоти у нічних умовах з використанням ноктовізійних пристроїв.

Наприклад, у травні п.р. у районі Гдині відбулися інтенсивні навчання авіаторів 7-ї ескадри (три вертольоти Mi-17) з бійцями спецназу, під час яких відпрацьовувалися польоти над морем, різні способи десантування на воду, прикриття десанту і складна нічна посадка вертольотів з десантом на плавучу бурову установку.

Іншим складним елементом бойової підготовки пілотів є снайперське прикриття з повітря під час польоту або зависання над морем. Виконання такого завдання вимагає від пілота утримання постійної відстані від цілі – часто заради лише одного точного пострілу снайпера.

Тим не менше, такі рішення уможливили б зосередження усіх частин і підрозділів спецназу під єдиним командуванням. Це також уможливило би подальший розвиток ескадри у відповідності з її основним призначенням, що у перспективі уможливило її розвиток до підрозділу із ще більшим потенціалом здійснення повітряних спеціальних операцій.

За великим рахунком, 7-а ескадра давно мала бути передана до складу DKWS, але вирішення питання затягується як зазвичай через брак фінансування. Якби наразі ця ескадра була у структурі спецназу, Повітряним Силам просто бракувало б вертольотів для виконання покладених на них завдань.

(за даними польських відкритих джерел)

Реорганизация и перевооружение войск России: угроза войны близка?

Юрий Бараш,
член Экспертного совета ЦИАКР

Департамент информации и массовых коммуникаций министерства обороны (МО) России не только регулярно информирует российских и зарубежных читателей о триумфальных гастролях главной иконы её вооружённых сил по гарнизонам страны, или о праздничных мероприятиях юнармейцев. Он также иногда сообщает и другие, не менее интересные сведения, например, о реорганизации и перевооружении ВС России. Разумеется, эти данные приблизительны, неполны и составлены так, чтобы, упаси Бог, не выдать военных секретов. Попутно они могут пытаться дезинформировать иностранные разведки (или наобо-

рот – информировать). Тем не менее, определённая часть сведений там достоверна, или, по крайней мере, позволяет составить общее представление о реальной ситуации. То же самое можно сказать об информации, предоставленной прессе «неназываемыми источниками» в МО, отдельными военачальниками высокого ранга или руководителями предприятий из ОПК. А некоторые блогеры (энтузиасты военной тематики) собирают все эти отрывочные сведения, обобщают их, анализируют и делают выводы.

В данной статье приведена собранная этими блогерами открытая информация по поставкам

ВВТ в ВС России. Эти данные неполные, но они могут дать общую картину. Также приведены интервью заместителя министра обороны РФ А. Криворучко с данными о выполнении гособоронзаказа в 2019 г (ГОЗ-2019) и перспективах новой Госпрограммы вооружения (ГПВ-2027), мнения российских и американских экспертов, сообщения «неназываемых источников» в МО России и руководителей из ОПК. Наши комментарии выделены полужирным курсивом.

Информация блога «СДЕЛАНО У НАС» по поставкам ВВТ в ВС (кроме боевых кораблей и вспомогательных судов для ВМФ) в 2019 г приведена ниже.

СЕВЕРНЫЙ ФЛОТ

- св. 40 танков Т-80БВМ и 12 ЗРК «Тор-М2ДТ» в 200-ю ОМСбр.
- 10 модернизированных истребителей МиГ-31БМ в 174-й истребительный авиаполк 45-й армии ВВС и ПВО.
- организованы 98-й отд. смешанный авиаполк, 830-й корабельный противолодочный вертолётный полк и 89-я вертолётная эскадрилья с вертолётами Ми-8 45-й армии ВВС и ПВО.
- ракетный д-н 536-й отд. ракетно-артиллерийской бригады СФ с ПКРК «Бал», развернул ПУ на п-ве Средний на побережье Баренцева моря.

ЗАПАДНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

Сухопутные войска

- До 90 новых и модернизированных ед. бронетехники: св. 40 танков Т-2Б3М; до 10 БМП-3 и БТР-82А; св. 35 БМП-2М.
- перевооружена на танки Т-72Б3М 1-я танковая армия.
- 18 СГ 2С19М2 в 856-й артполк 144-й МСД 20-й армии
- БА «Тайфун» (КамАЗ) в 16-ю отд. бригаду спецназа (Тамбовская обл.)
- 1 бригадный комплект ОТРК «Искандер» в 448-ю ракетную бригаду (г. Курск) 20-й армии ВВС и ПВО (6-й армия)
- 6 истребителей Су-35 в 790-й истребительный авиаполк 105-й смеш. авиадивизии (аэродром Хотилово в Тверской обл.).
- 4 Су-35С в АГВП «Русские Витязи» (аэродром Кубинка).
- 1 самолет Су-24МР и 3 Ан-26
- 2 ударных вертолёт Ми-28Н в 15-ю бригаду армейской авиации (Псковская обл., г. Остров)
- 1 транспортный вертолёт Ми-26Т в 33-й отд. смешанный авиаполк (г. Санкт Петербург, аэродром Левашово)
- 1 комплект ЗРС С-400 в 1489-й ЗРп 2-й дивизии ПВО (Ленинградская обл.)
- 1 комплект ЗРС С-300ПМ-2 в 108-й ЗРп 32-й дивизии ПВО (Воронеж).

- Балтийский флот
- св. 30 танков Т-72Б3 в 11-й танковый полк 11-го армейского корпуса
- ЗРК «Тор-М2» в 22-й ЗРп 11-го армейского корпуса
- 1 комплект ЗРС С-400 (по ГОЗ-2018) в 1545-й ЗРп 44-й дивизии ПВО

ЮЖНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

Сухопутные войска и ВДВ

- св. 100 ед. бронетехники: до 40 танков Т-72Б3, 30 БМП-3 и до 40 БТР-82А.
- сформирован танковый б-н с танками Т-72Б3 в 7-й ДШД
- св. 20 БМП-3 в 20-ю ОМСбр (Волгоград) 8-й армии.
- 10 БМП-3 в 136-ю ОМСбр (Буйнакск) 58-й армии.
- сформирована 464-я ракетная бригада с ОТРК «Искандер-М» в 8-й армии
- до 20 РСЗО «Торнадо-С» в 439-ю реактивную бригаду.
- 20 БА «Тигр-М» в 7-ю военную базу (Абхазия) 49-й армии.
- 6 БА «Тигр-М» в 25-й отд. полк спецназа (Ставрополь) 49-й армии.
- 10 БА КамАЗ-5350-379.в 10-ю бригаду спецназа (Краснодарский край).
- ВВС и ПВО (4-я армия)
- 4 Су-25СМ3, сформировано 2 эскадрильи Су-25СМ3
- до 10 вертолетов Ми-28Н, Ми-28УБ и Ми-35М.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

Сухопутные войска

- Св. 30 БМП-2М (в т.ч. 8 в 21-ю ОМСбр 2-й армии) и БТР 82АМ
- Св. 10 «Штурм-С».
- Св. 50 БА (5 КамАЗ-5350-379 и 17 «Тигр-М СпН» в 3-ю бригаду спецназа и 14 «Тигр-М СпН» в 24-ю бригаду спецназа).
- ЗРК «Бук-М3» в 61-ю зенитную ракетную бригаду 41-й армии.
- 4 танка Т-72Б3М в филиал академии МТО
- 3 танка Т-72Б3М в Казанское танковое и Новосибирское команд. училища.
- 2 танка Т-90А в военное училище (Казань).
- 4 СГ «Мста-С» в Учебный центр артиллерии (Саратов).
- ВВС и ПВО (14-я армия)
- 1 комплект д-на ЗРС С-300ПС в 201-ю военную базу (Таджикистан).
- 6 Су-34 и 1 Су-24МР во 2-й смеш. авиаполк (аэродром Шагол) 21-й смеш. авиадивизии ВВС и ПВО.
- 2 Ан-148-100 и 1 Ил-18 в 32-й отд. транс. авиаполк (Свердловская обл.).
- 10-12 вертолетов Ми-24П в 17-ю бригаду арм. авиации (Свердловская обл.).
- Несколько Ми-24П в 337-й отд. вертолетный полк (Новосибирск).
- Модернизированы св. 20 вертолетов Ми-8МТВ-5 и Ми-8АМТШ

ВОСТОЧНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

Сухопутные войска

- формируется 127-я МСД (штаб и один МСп на базе 59-й ОМСбр, другой МСп – на базе 60-й ОМСбр).
- 160 танков Т-80БВ после капремонта получили бригады в Хабаровском крае, Еврейской автономной обл., Амурской обл. и на о. Сахалин.
- Партия БМП-2М в Дальневосточное высшее общевойсковое училище
- 4 БА «Тигр-М»
ВВС и ПВО (11-я армия)
1 комплект ЗРС С-300В4 в 1724-й зенитный ракетный полк 25-й дивизии ПВО

Тихоокеанский флот

- св. 30 БТР-82А в 40-ю бригаду морской пехоты (Камчатка)
- 2 истребителя МиГ-31БМ в 317-й смеш. авиаполк (Елизово)
- 1 комплект д-на БРК «Бастион» в 520-я отд. береговую ракетно-артиллерийскую бригаду (Петропавловск-Камчатский)

Итого в СВ, ВВС и ВМФ в 2019 г было поставлено следующее новое и модернизированное вооружение:

- св. 160 танков (св. 70 Т-72Б3, до 50 Т-72Б3М, 40 Т-80БВМ)
- св. 180-205 БМП (60-70 БМП-2М, 60-70 БМП-3 и 60-65 БТР-82А/АМ)
- до 60 БА «Тигр-М» и 15 блиндированных автомобилей КамАЗ-5350-379

- св. 20 СГ «Мста-С/СМ»
- до 20 РСЗО «Торнадо-С»
- 2 бригадных комплекта ОТРК «Искандер-М»
- 28 БМ ЗРК «Тор-М2»
- 1 бригадный комплект ЗРК «Бук-М3»
- 1 комплект д-на ЗРС С-300ПМ2
- 2 полковых комплекта ЗРС С-400
- 1 полковой комплект ЗРС С-300В4
- 10 истребителей Су-35С
- 6 бомбардировщиков Су-34
- 2 транспортных самолета Ан-148 и 1 Ил-76МД-90А
- до 10 модернизированных истребителей МиГ-31БМ
- 4 модернизированных штурмовика Су-25СМ3
- 1 модернизированный транспортный самолет Ил-18
- до 12 ударных вертолетов Ми-28Н/УБ и Ми-35М
- 1 тяжёлый транспортный вертолет Ми-26Т
- св. 20 модернизированных транспортных вертолетов Ми-8
- 2 комплекта д-нов БРК («Бал» и «Бастион») [1].

Данные, собранные блогером altyn73 [2] о поставках в 2019 г бронетехники и ствольной артиллерии в СВ, ВМФ и ВДВ России приведены ниже.

14-й армейский корпус СФ: 31 танк Т-80БВМ в 200-ю ОМСбр

ЗАПАДНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

20-я армия

- 1 комплект б-на (43?) БТР-82А и 12 гаубиц 2А65 (с хранения) в 254-й МСп 144-й МСД.
- 31 танк Т-72, 31 (34?) БМП-2 и 12 гаубиц 2А65 (с хранения) в 59-й Тп 144-й МСД
- 12 СГ 2С19М1 в 856-й САп 144-й МСД в январе 2020 г (полк сформирован).
- 18 СГ 2С19М2 в 99-й САп 3-й МСД (в 2018 г? полк сформирован).

1-я танковая армия

- 10 БМП Б-11 «Курганец-25» для испытаний в б-н 1-го Тп 2-й МСД.
- 4 СГ 2С35 «Коалиция-СВ» для испытаний в 147-го САп 2-й МСД
- 31 танк Т-72Б3М в 6-ю отд. танковую бригаду
- 18 СГ 2С19М1 в 288-ю артиллерийскую бригаду (в 2018 г?)
- 11-й армейский корпус БФ
- 31 Т-72Б3, 31 БМП-2 (с хранения) и 18 СГ 2С19М1 в 11-й отд. танковый полк.
- 18 СПТРК 9П157 «Хризантема-С» в 244-ю артиллерийскую бригаду.

ЮЖНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

8-я армия

- 31 танк Т-72 с хранения и 31 (34?) новая БМП-3 (в 2018 г) в 163-й Тп 150-й МСД
- сформирован в 2020 г 103-й МСп 150-й МСД

49-я армия

- 18 СГ 2С19М1 в 227-ю артиллерийскую бригаду. В 2020 г ещё не менее 12 новых СГ 2С19М2».
- 58-я армия
- 31 (37?) новая БМП-3 в 136-ю ОМСбр.
- 18 новых СГ 2С19М2 в 291-ю артиллерийскую бригаду (в 2018 г?).
- Каспийская флотилия
- сформирован 177-й полк морской пехоты. Он получил 12 гаубиц Д-30 с хранения.
- 22-й армейский корпус ЧФ
- сверхштатное количество ПТРК 9П157 «Хризантема-С» в 8-ом артполку.

ВОСТОЧНЫЙ ВОЕННЫЙ ОКРУГ

35-я армия

- 31 (41?) танк Т-80БВ в 38-ю ОМСбр
- 31 (41?) танк Т-80БВ в 64-ю ОМСбр.
- 31 (41?) танк Т-80БВ в 69-ю бригаду прикрытия

5-я армия

- сформирован 84-й отд. танковый б-н 127-й МСД. Он получил 31 танк Т-80БВ с хранения.
- сформированы 114-й и 394-й МСп, 872-й САп 127-й МСД с матчастью расформированных 59-й ОМСбр и 70-й ОМСбр.
- сформирована отд. танковая рота 155-й бригады морской пехоты. Она получила на 10 танков Т-80БВ с хранения.

- 68-й армейский корпус
- 31 (41?) танк Т-80БВ в 39-ю ОМСбр
- 31 (43?) БТР-82А в 40-ю бригаду морской пехоты ВДВ
- 31 танк Т-72Б3 в отд. танковый б-н 76-й ДШД.
- 62 БМД-4М в 104-й ДШп (в 2019 г) и 234-й ДШп (в 2020 г) 76-й ДШД
- сформирован 237-й ДШп 76-й ДШД
- 31 танк Т-72Б3 в отд. танковый б-н 7-й ДШД
- формируется 97-й ДШп 7-й ДШД
- 31 танк Т-72Б3 в отд. танковый б-н 56-й ДШбр [2].

Итого за 2019 г в СВ, ВМФ и ВДВ по данным [2] было поставлено следующее новое и модернизированное вооружение:

- 413 танков (165 Т-80БВ с хранения, 31 Т-80БВМ, 62 Т-72Б с хранения, 124 Т-72Б3, 31 Т-72Б3М); в т.ч. 186 модернизированных и 227 с хранения.
- 155 БМП (62 БМП-2М, 31 БМП-3, 62 БТР-82А) и 62 БМД-4М + 10 Б-17 опытных
- 36 СГ 2С19М1 + 4 2С35 опытных
- 36 гаубиц с хранения (12 Д-30 и 24 2А65)
- 27 СПТРК «Хризантема-С»

Блог bmpd собрал серию пресс-релизов, опубликованных МО России в апреле-мае 2020 г, где сообща-

лось о количествах новой и модернизированной боевой техники, поставка которых "спланирована в подразделения СВ в рамках исполнения государственного оборонного заказа до конца 2020 г".

В данных пресс-релизах сообщается, что до конца 2020 г в подразделения СВ спланирована следующая поставка (как можно понять, без учета поставок в береговые войска ВМФ и в ВДВ, при этом неясно, учитывается ли уже поставленная в 1-м квартале года техника):

- св. 120 модернизированных танков Т-72Б3М;
- св. 100 БМП-3;
- св. 60 модернизированных БМП-2М с боевым отделением «Бережок»;
- св. 130 новых БТР-82А и 330 модернизированных БТР-82АМ;
- св. 30 БА «Тайфун 4х4»;
- св. 15 БА «Тигр-М» с боевым модулем «Арбалет-ДМ»;
- св. 35 самоходных гаубиц 2С19М2 «Мста-СМ»;
- св. 30 РСЗО «Торнадо-Г» и «Торнадо-С»;
- 29 буксирно-моторных катеров (6 БМК-МО, 17 БМК-МТ и БМК-15) для понтонных парков ПМП, ПМП-М, ППС-84, ПП-91 и ПП-2005М [3].

Поставки модернизированного и нового вооружения в ВС России в 2019 и 2020 годах по данным МО РФ, собранным блогерами приведены в табл.1

Таблица 1

Тип вооружения	Блог «СДЕЛАНО У НАС» 2019 г	Блог Altyn73 2019 г	Блог BMPD 2020 г
Танки	160	186	120 +?
Т-72Б3	70	124 (+ 62 Т-72Б с хран.)	?
Т-72Б3М	50	31	120
Т-80БВМ	40	31 (+165 Т-80БВ с хран.)	?
БМП	180-205	155-188	290 + 330 = 620
БМП-2М	60-70	62-68	60
БМП-3	60-70	31-40 (+10 Б-11 испыт.)	100
БТР-82А	60-65	62-80	130 + 330 БТР-82АМ
Самоходные гауби- цы	22	40	35
2С19М1	4	36	
2С19М2	18	(+ 4 2С35 испыт.)	35

Анализ данных, приведенных выше, показал:

Данные МО РФ о поставках ВВТ за 2019 г, собранные разными блогерами приблизительно совпадают. Но их количества меньше, чем по отчётным данным руководства МО, что говорит о том, что МО даёт неполные данные.

В ВС РФ воссоздаются 10 дивизий, которые станут основными соединениями СВ. Каждая из них формируется с вооружением 1-2 расформируемых бригад и поэтому его не хватает до штата дивизий, особенно модернизированного и нового ВВТ. При этом большинство дивизий до сих пор имеют лишь по 3 общевойсковых полка вместо 4-х. Также в 7-й и 76-й ДШД, 56-й ОДШбр были сформиро-

рованы отд. танковые б-ны. Для поставок недостающего вооружения ВС прибегают к разным источникам. Например, для поставки танков в дивизии, в ряде ОМСбр (в основном, ВВО) танки Т-72Б/Б3 были заменены на Т-80БВ с хранения. В дивизии поступили Т-72Б/Б3, изъятые из этих ОМСбр и из расформируемых бригад, снятые с хранения Т-72БА/БМ и Т-80БВ, а также танки Б-72Б3/Б3М, модернизированные промышленностью. Танки, ББМ и артиллерия дивизий СВ РФ приведены в табл. 2

Доли разных типов и модификаций танков, ББМ, СГ и гаубиц, РСЗО и СПТРК в дивизиях приведены ниже:

- Танки: 14% Т-72БА/БМ, 45% Т-72Б3, 16% Т-72Б3М, 13%

Таблица 2

Формир-е	Танки	ББМ (БТР)	СГ и БГ	РСЗО	СПТРК
2 МСД 1 ТА ЗВО	157 Т-72Б3/ Т-72Б3М 5 Т-80БВМ 10 Т-90М 10? БМПТ	166 БМП-2, 4 БМП-3 (132 БТР-80)	72 2С19/2С19М1/2 12 2А65	26 БМ-21/ БМ-21М	33 9П149
1 МСП	10 Т-90М? 32 Т-72Б3	(116 БТР-80) 1 БМП-2М, 1 БМП-3	18 2С19	4 БМ-21	9 9П149
15 МСП	31 Т-72Б3 5 Т-80БВМ?	110 БМП-2, 3 БМП-3	18 2С19	4 БМ-21	
1 Тп	94 Т-72Б3М	45 БМП-2	12 2А65		
147 САРп			36 2С19М1/2	18 БМ- 21М	
4 ТД 1 ТА	220 Т-80БВ/У	176 БМП-2 22 БТР-82А	36 2С1 54 2С19/2С19М2	22 БМ-21/ БМ-21М	
12 Тп	94 Т-80У	37 БМП-2, 6 БТР-82А	18 2С1М1		
13 Тп	94 Т-80У	37 БМП-2, 6 БТР-82А	18 2С1М1		
423 МСП	31 Т-80БВ	102 БМП-2	18 2С19	4 БМ-21	
275 САРп			36 2С19М2	18 БМ- 21М	
3 МСД 20 ОА ЗВО	156 Т-72БМ/ Б3	136 БМП-2 122 БТР-82А	36 2С19М1/2 36 2А65	26 БМ-21	9 9П148 18 9П149
252 МСП	31 Т-72Б3	102 БМП-2	12 2А65	4 БМ-21	9 9П148
752 МСП	31 Т-72БМ	122 БТР-82А	12 2А65	4 БМ-21	
237 Тп	94 Т-72Б3	34 БМП-2	12 2А65		
99 САРп			36 2С19М1/2	18 БМ-21	
144 МСД 20 ОА ЗВО	82 Т-72Б3	136 БМП-2 40 БТР-82А	36 2С19М1 36 2А65	26 БМ-21/ БМ-21М	18 9П149
488 МСП	40 Т-72Б3	102 БМП-2	12 2А65	4 БМ-21	
254 МСП	10 Т-72Б3	40 БТР-82АМ	12 2А65	4 БМ-21	
59 Тп	32 Т-72Б3	34 БМП-2	12 2А65		
856 САРп			36 2С19М1	18 БМ- 21М	

150 МСД 8 ОА ЮВО	215 Т-72Б3/ Т-72Б3М	157 БМП-3 10 БТР-82А	13 2С1, 42 2С3 48 2А65	22 БМ-21	15 9П149
102 МСП	31 Т-72Б3	102 БМП-3, 4 БТР-82А	13 2С1, 18 2С3	4 БМ-21	
103 МСП	?	?	12 2А65		
68 Тп	94 Т-72Б3М	34 БМП-3, 4 БТР-82А	12 2С3		
163 Тп	90 Т-72Б3	21 БМП-3, 2 БТР-82А	12 2С3		
381 Ап			36 2А65	18 БМ- 21М	
42 МСД 58 А ЮВО	80 Т-72Б3	157 БТР-82А (354 МТ-ЛБ)	18 2С1, 36 2С3 36 2С19М1	49 БМ-21	18 9П149
70 МСП	40 Т-72Б3	(185 МТ-ЛБ)	18 2С3	12 БМ-21	
71 МСП	40 Т-72Б3	157 БТР-82А	18 2С3	12 БМ-21	9 9П149
291 МСП	-	(169 МТ-ЛБ)	18 2С1	8 БМ-21	9 9П149
50 САРп			36 2С19М1	17 БМ-21	
19 МСД из 19 ОМСбр и 4 ВБ	42 Т-90А 41 Т-72БМ	131 БМП-3 3 БТР-82А 120 БМП-2	36 2С19М1 36 2С3	30 БМ-21/ БМ-21М	24 9П149
503 МСП	31 Т-90А	102 БМП-3 3 БТР-82А	18 2С3	4 БМ-21	
693 МСП	31 Т-72БМ	102 БМП-2	18 2С3	4 БМ-21	
135 МСП	11 Т-90А ? 10Т-72БМ ?	29 БМП-3 ? 18 БМП-2 ?	?	4 БМ-21	
292 САп ?			36 2С19М1	18 БМ- 21М	
136 МСД - 136 ОМСбр	40 Т-90А	120 БМП-3 17 БТР-82А	36 2С3	18 БМ-21	12 9П149
90 ТД 41 ОА ЦВО	314 Т-72БА/ Т-72Б3/72Б3М 10 БМПТ	204 БМП-2 50 БТР-82А	36 2С3, 36 2С19 12 2А65	22 БМ-21	
6 Тп	94 Т-72Б3/ Т-72Б3М ?	34 БМП-2, 6 БТР-82А	12 2С3		
80 Тп	94 Т-72Б3	34 БМП-2, 6 БТР-82А	12 2С3		
239 Тп	94 Т-72БА	34 БМП-2, 6 БТР-82А	12 2С3		

228 МСП	31 Т-72БА	102 БМП-2, 6 БТР-82А	12 2А65	4 БМ-21	
400 САп			36 2С19	18 БМ-21	
127 МСД 5 ОА ВВО	41 Т-80БВ	120 БМП-1	36 2С3, 36 2С19	26 БМ-21	18 9П148
114 МСП	10 Т-80БВ ?	103 БМП-1 ?	18 2С3	4 БМ-21	9 9П148
394 МСП	?	169 МТ-ЛБ ?	18 2С3	4 БМ-21	9 9П148
84 ОТб	31 Т-80БВ				
872 Ап			36 2С19	18 БМ-21	
Итого	1401: 197 Т-72БА/ Т-72БМ 628 Т-72Б3 219 Т-72Б3М 188 Т-80У 72 Т-80БВ 5 Т-80БВМ 82 Т-90А 10 Т-90М	2546: 120 БМП-1 ? 938 БМП-2 412 БМП-3 421 БТР-82А (132 БТР-80) (523 МТ-ЛБ)	703: 67 2С1 150 2С3 126 2С19 144 2С19М1 72 2С19М2 144 2А65	241: 169 БМ-21 72 БМ- 21М	183: 27 9П148 156 9П149

- Т-80У, 5% Т-80БВ, 7% Т-90А/М; отсюда 61% модернизированных танков – Т-72Б3/Б3М и 20% уже устаревающих Т-80У и Т-90А, 19% снятых с хранения устаревших Т-72БА/БМ и Т-80БВ;
- БМ: 5% БМП-1, 37% БМП-2, 16% БМП-3, 17% БТР-82А, 5% БТР-80, 20% МТ-ЛБ; т.е. 33% новых БМП-3 и БТР-82А есть 37% устаревшие БМП-2 и 5% старых БМП-1, 25% БТР-80 и МТ-ЛБ (с пулемётами) в качестве БТР;
 - СГ и БГ: 10% 2С1, 22% 2С3, 18% 2С19, 20% 2С19М1, 10% 2С19М2, 20% 2А65; отсюда 10% новых СГ 2С19М2, 20% модернизированных 2С19М1 и 18% не модернизированных 2С19 (всего 48% 2С19 всех модификаций), 32%
- устаревших СГ 2С3 и 2С1 (122-мм!), и даже 20% 2А65 (буксируемых!!!).
- РСЗО: 70% БМ-21 и 30% модернизированных БМ-21М.
 - СПТРК: 15% старых 9П148 и 85% устаревающих 9П149.
- Состояние формируемых дивизий СВ приведено ниже:
- 2-я гв. Таманская МСД 1-й ТА ЗВО формируется с 2013 г на базе 5-й ОМСбр, но до сих пор в ней не хватает 1 МСП (в дивизии 2 МСП, Тп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: танки Т-72Б3/Б3М, БМП-2 и БТР-80 (?), МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С19, 2С19М1 и 2С19М2, гаубицы 2А65 (?), РСЗО «Град», «Торнадо-Г» и «Ураган» (?), СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М1-2У», ЗПРК «Тунгуска»). В дивизии

испытывается модернизируемое и новое ВВТ (танки Т-80БВМ, Т-90М, БМПТ, БМП-2М, БМП-3М, 2С35 и др.). Планируется поставка танков Т-90М, а в дальнейшем – Т-14.

4-я гв. Кантемировская ТД 1-й ТА ЗВО формируется с 2013 г на базе 4-й ОТбр, но до сих пор в ней не хватает 1 Тп (в дивизии 2 Тп, МСп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: танки Т-80У/БВ, БМП-2, БТР-82А и БТР-80, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С1М1, 2С19 и 2С19М2, РСЗО «Град», «Торнадо-Г» и «Ураган» (?), ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М2», ЗПРК «Тунгуска».

3-я МСД 20-й ОА ЗВО формируется с 2016 г на базе 6-й и 23-й ОМСбр. В ней не хватает 1 МСп (в дивизии 2 МСп, Тп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: танки Т-72БМ/Б3, БМП-2 и БТР-82А, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С19М1 и 2С19М2, гаубицы 2А65 (?), РСЗО «Град» и «Торнадо-Г», СПТРК «Конкурс» и «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Оса-АКМ», ЗПРК «Тунгуска».

144-я МСД 20-й ОА ЗВО формируется с 2016 г на базе 28-й ОМСбр. В ней не хватает 1 МСп, ещё 1 МСп и 1 Тп – усиленные б-ны. Вооружение: танки Т-72Б3, БМП-2 и БТР-82А, БТР-80, миномёты 2С12, СГ 2С19М1, гаубицы 2А65 (?), РСЗО «Град» и «Торнадо-Г», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Оса-АКМ», ЗПРК «Тунгуска».

150-я МСД 8-й ОА ЮВО формируется с конца 2014 г на базе 33-й ОМСбр. В дивизии 2 МСп, 2 Тп, Ап, ЗРп и др., т.е. она имеет повышенные ударные возможности. Вооружение: танки Т-72Б3/Б3М, БМП-3 и БТР-82А, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С1 (?) и 2С3, гаубицы 2А65 (?), РСЗО «Град» и «Торнадо-Г», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М2», ЗПРК «Тунгуска». Сообщалось, что дивизия уже сформирована.

42-я МСД 58-й ОА ЮВО формируется с 2016 г на базе на базе 8-й, 17-й и 18-й ОМСбр. В дивизии 3 МСп, САРп, ЗР д-н и др. Вооружение: танки Т-72Б3, БТР-82А, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С1 (?), 2С3, 2С19М1, РСЗО «Град», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М2», ЗПРК «Тунгуска». В дивизию начали поступать БМП-3. Возможно, что дивизия уже сформирована.

19-я МСД 58-й ОА ЮВО начала формироваться с 2020 г из 19-й МСбр и 4 ВБ. В дивизии будет 3 МСп, САРп, ЗР д-н и др. Вооружение сейчас: танки Т-90А и Т-72БМ, БМП-2, БМП-3, БТР-82А, БТР-80, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С3, 2С19М1, РСЗО «Град» и «Торнадо-Г», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М2», ЗПРК «Тунгуска». Танки Т-90А планируется заменить на Т-72Б3М.

136-я МСД 58-й ОА ЮВО (на базе 136-й ОМСбр) ещё не начала

формироваться Вооружение: танки Т-90А, БМП-3, БТР-82А, БТР-80, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С3, РСЗО «Град», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М1», ЗПРК «Тунгуска». Танки Т-90А планируется заменить на Т-72Б3М.

90-я ТД 41-й ОА ЦВО формируется с 2016 г на базе 7-й ОТбр и 32-й ОМСбр В дивизии 3 Тп, МСп, САРп, ЗРп и др. Вооружение: танки Т-72БА/Б3/Б3М, БМП-2/2М, БТР-82А, БТР-80, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С3 и 2С19, 2А65 (?), РСЗО «Град», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор», ЗПРК «Тунгуска». Сообщалось, что дивизия уже сформирована.

127-я МСД 5-й ОА ВВО формируется с 2018 г на базе 59-й и 70-й ОМСбр, в ней не хватает двух полков (МСп и Тп). В дивизии 2 МСп, САРп и др. Вооружение: танки Т-80БВ, БМП-1 и МТ-ЛБ, БТР-80, миномёты 2С12, СГ 2С3 и 2С19, РСЗО «Град», СПТРК «Конкурс», ЗРК «Стрела-10М3», ЗСУ «Шилка». Большинство вооружения дивизии устарело. Далее возможны поставки модернизированных танков Т-80БВМ и БМП-1АМ.

Указанные дивизии по 1-2 входят в 6 армий СВ (1-ю ТА и 20-ю ОА ЗВО, 8-ю и 58-ю ОА ЮВО, 41-ю ОА ЮВО и 5-ю ОА ВВО). Далее в 58-й ОА будет воссоздана третья дивизия (136-я МСД).

Три армии (1-я и 20-я ЗВО, 38-я ЮВО, по 2 дивизии каждая) можно

считать «ударными» (расположены на направлении главного удара – в 1-ом и 2-ом эшелоне украинского направления), а три другие армии (8-я ЮВО, 41-я ЦВО и 5-я ВВО) с одной дивизией – «усиленными». Причём, создаваемая 8-я ОА, куда может входить и 2 корпуса ДНР/ЛНР, фактически является ударной и стоит в 1-м эшелоне украинского направления. Также в ударную и усиленную армию может входить до трёх общевойсковых бригад, а в 49-ю и 58-ю ОА – дополнительно по военной базе (ВБ, фактически усиленной ОМСбр). В остальные шесть армий (корпусного состава) в качестве общевойсковых соединений входит по 1-3 бригады. Создание 4-х ударных армий – крайне опасный признак.

В июне 2020 г в состав 1-й ТА введена 27-я ОМСбр (с танками Т-90А, БТР-82А и БМП-3), которая до этого подчинялась штабу ЗВО и обеспечивала безопасность столицы. Срочное усиление 1-й ТА – очень опасный признак!

В армейский комплект формирований входит 5 бригад (ракетная, артиллерийская, зенитно-ракетная, управления и МТО), 2 полка (РХБЗ и инженерно-сапёрный), отд. б-н РЭБ и др. В 1-й ТА и 58-й ОА дополнительно есть по бригаде разведки, а в 8-й ОА комплект армейских формирований ещё создаются. Ранее некоторые из формирований комплекта в арми-

ях (например, инженерно-сапёрные полки) отсутствовали, но сейчас они созданы (их уже 9, в 2020 г формируется 10-й) и они активно переоснащаются модернизированным и новым ВВТ. Это опасный признак.

Эти 12 армий (по 2-4) входят в 4 военных округа: в Западный ВО – 1-я ТА, 6-я и 20-я ОА; в Южный ВО – 8-я, 49-я и 58-я ОА; в Центральный ВО – 2-я и 41-я ОА; в Восточный ВО – 5-я, 35-я, 36-я, и 29-я ОА плюс 68-й АК. В ЮВО и ЦВО входит дополнительно по 1 ВБ. Два округа (Западный и Южный), имеющие по 3-4 дивизии и расположенные на украинском направлении, являются приоритетными (это опасный признак). Два других округа (Центральный и Восточный), в которых лишь по 1 дивизии, считаются второстепенными.

В окружной комплект формирований обеспечения обычно входит отд. бригады: 1-3 спецназа, реактивная, зенитно-ракетная, управления, РХБЗ, инженерная, РЭБ, ОРТ ОН и др. В ЮВО и ЦВО также входит по одной ВБ. В последнее время эти бригады переоснащаются на модернизированное вооружение: реактивные с РСЗО «Смерч» на «Торнадо-С», зенитно-ракетная с ЗРС С-300В на С-300В4 и т.д. А в приоритетном Западном ВО восстановлена артиллерийская бригада большой мощности с 203-мм самоходными пушками 2С7 и

240-мм самоходными миномётами 2С4. Ещё один опасный признак. Также планируется формирование по опыту учений «Центр-2019» окружных отд. огнемётных б-нов, имеющих ТОС-1А «Солнцепёк» (по 12 ПУ и 24 ТЗМ).

Модernизированное и новое вооружение

Танки Т-72Б3М состоят в 9 б-нах (68-го Тп 150-й МСД, 1-го Тп 2-й МСД и 6-й ОТбр). По штату это 282 танка (в 2019 г в 6-ю ОТбр поступил комплект б-на – 31 танк). Всего Т-72Б3/Б3М в ВС, согласно справочнику МВ-2018 – 1140 ед. (на хранении – 7000 Т-72Б/БА), сейчас в ВС до 2000 Т-72Б3/Б3М.

Т-80БВМ в 2019 г поступили во 200-ю ОМСбр (комплект б-на – 41 танк). Всего Т-80БВ/У, согласно МВ-2018 – 450 ед. (на хранении – 3000 Т-80Б/БВ/У).

Т-90А состоят в 5 танковых б-нах: 1-го МСп 2-й МСД и 4-х ОМСбр (27-й, 19-й, 20-й и 136-й). Причем часть танков 1-го МСп – Т-72Б3 и Т-72Б. Танки Т-90А 7-й ВБ с 2016 г воюют в Сирии, им взамен в Абхазию поставлены Т-72Б3. Контракты на модернизацию 150 Т-90А до Т-90М и поставку новых 10 Т-90М как раз покрывают потребность в модернизированных танках для этих пяти б-нов (по штату 185 танков). В 2020 г в 1-й МСп поступило 10 Т-90М, до конца года поступит ещё 20. Всего

Т-90А в ВС, согласно МВ-2018 – 350 ед. (на хранении – ещё 200 Т-90/90А). Сообщалось о планах модернизировать танки Т-90А 7-й ВБ, 19-й и 136-й ОМСбр ЮВО и поставить эти Т-90М во 2-ю МСД и 6-ю ОТбр 1-й ТА ЗВО. Причём в 19-й и 136-й бригадах, преобразуемых в дивизии, Т-90А будут заменены на Т-72БЗМ. Отсюда видно, что самые эффективные в ВС танки будут сосредоточены в 1-й ТА ЗВО, что указывает на армию, предназначенную для нанесения главного удара по столице Украины – Киеву.

БМП, модернизированные и новые, поступили в 5 б-нов (2 с БМП-2М, 1 с новыми БМП-3 и 2 с БТР-82А/АМ). Всего БМП, согласно МВ-2018 – 6160 ед. (500 БМП-1, 3400 БМП-2, 540 БМП-3, 100 БТР-80А, 1620 БТР-82А/АМ) и 8500 ед. на хранении (7000 БМП-1 и 1500 БМП-2).

Самые новые БМП-3 поставлялись: в 2015-1017 гг. – 200 ед., в 2018-2019 гг. – 200 ед. (в т.ч. на 2019 г по плану – 106 ед.). Есть контракт ещё на 168 ед. (53 в 2020 г и 115 в 2021 г). По другим данным общее число БМП-3 в 2019 г составляло 565 ед. (на 15 б-нов). Они входили в 4 ОМСбр (27-ю – 37 ед., 19-ю – 131 ед., 20-ю – 120 ед., 136-ю – 120 ед.), а также в 150-ю МСД – 157 ед. Причём до полного укомплектования 150-й МСД этими БМП не хватает

115 ед., что совпадает с планом поставки на 2021 г.

По данным на 2019 г число БТР-82А/АМ составляло 1681 ед. (1000 в СВ, 661 в морской пехоте ВМФ, 20 в ВДВ).

Самоходные гаубицы. В 2019 г было поставлено 36 2С19М1 (в 11-й ОТп и 227-ю Абр) и вместе с тем – 24 гаубицы 2А65 в два полка 144-й МСД (из-за нехватки СГ), в 2018 г – 18 2С19М1 в 288-ю Абр и 36 2С19М2 (в 99-й САРп 3-й МСД и 291-ю Абр). Всего СГ «Мста-С», согласно МВ-2018 – 518 ед. и в резерве ещё 150 ед. По другим данным [4] в СВ есть 39 д-нов СГ «Мста-С» по 18 ед. и 4 учебные батареи по 6 ед. (всего 726 ед. в т.ч. 273 2С19, 201 модернизированных 2С19М1 и 252 новых 2С19М2). Они входят в артполки 8 дивизий, в 6 общевойсковых и 6 артиллерийских бригад, плюс в резерве до 270 ед. А по данным за 2019 г они также входят в три МСп 2-й МСД и 4-й ТД.

ЗРК. 16 БМ «Тор-М2» поступили в 22-й ЗРп 11-го АК, а 12 «Тор-М2ДТ» – в 200-ю ОМСбр. Всего ЗРК «Тор» всех модификаций, согласно МВ-2018 – 120 ед. плюс 420 старых «Оса-АКМ». По последним данным ВС имеют 252 БМ ЗРК «Тор» (76 новейших «Тор-М2» и 24 «Тор-М2ДТ», 60 новых «Тор-М2У», 28 модернизированных «Тор-М1-2У», 36 устаревших «Тор-М1» и 28 «Тор»). Плюс есть 144 старых «Оса-

АКМ». До 2028 г планируется закупить 8 комплектов ЗРК «Тор-М2» и 2 – «Тор-М2ДТ», что позволит заменить все ЗРК «Оса-АКМ».

Комплект новейших ЗРК «Бук-М3» поступил в 61-ю ЗРбр 41-й ОА ЦВО. Всего имеется 11 армейских ЗРбр «Бук» разных модификаций (4 – «Бук-М3», 4 – новых «Бук-М2» и 3 – устаревших «Бук-М1»). Кроме того, по д-ну ЗРК «Бук-М1» входит в 2 ВБ и 4 ОМСбр. До 2028 г планируется закупить 7 комплектов ЗРК «Бук-М3», что позволит заменить все ЗРК «Бук-М1/2».

Комплект модернизированных ЗРС С-300В4 поступил в 1724-й ЗРп 25-й дивизии ПВО ВКС. Но, в основном, ЗРС С-300В4 поступили в СВ: в 202-ю ЗРбр ЗВО, 77-ю ЗРбр ЮВО, 28-ю ЗРбр ЦВО, 38-ю ЗРбр ВВО, в д-н 102-й ВБ ЮВО. До 2028 г планируется закупить 1 комплект ЗРК С-300В4.

План поставок на 2020 г [3] охватывал лишь вооружение СВ (без учета поставок в береговые войска ВМФ и в ВДВ, при этом неясно, учитывались ли поставки в 1-м квартале). Т.е. реальные поставки в ВС должны быть больше.

План показывает резкое увеличение поставок модернизированных танков Т-72Б3М (с 31-50 до 120), а другие источники – 30 Т-90М (впервые) и Т-80БВМ (число неизвестно).

Объем поставки модернизированных БМП-2М не изменится (2

комплекта б-на), а новых БМП-3 – увеличится (с 31-70 до 100 ед.). Но особенно должны вырасти поставки новых БТР-82А (с 60-80 до 130 ед.) и модернизированных БТР-82АМ (до 330 ед.). Эти 460 БТР-82А/АМ составляют 4 полковых комплекта, что может говорить о намерении сформировать 4 МСп на БТР-82А/АМ, которые могут поступить в наименее укомплектованные 19-ю, 136-ю, 127-ю и 144-ю МСД. БТР-82А и тем более, БТР-82АМ – самые освоенные ОПК и дешёвые БМП. Налицо попытки максимально ускорить комплектование этих дивизий, что вызывает серьёзную тревогу. При таких темпах поставок БТР-82А/АМ через пару лет в стандартной МСД станет не 2, а 3 МСп (2 на БТР-82А/АМ и 1 на БМП-2/2М). Этим закончится воссоздание дивизий. Москва срочно готовится к войне.

Объём поставки СГ «Мста-С» не изменится (2 д-на), но вместо модернизированных 2С19М1 поступят новые 2С19М2. По новым данным МО РФ в 2020 г были в 291-й МСп 42-й МСД поставлены 12 гаубиц 2А65, где они заменили 18 СГ 2С1. Это может говорить о замене в общевойсковых полках 122-мм СГ на 152-мм гаубицы (хотя бы и буксируемых), и о стремлении иметь в дивизиях орудия одного калибра – 152 мм с целью унификации боеприпасов.

Планируется закупить св. 30 РСЗО «Торнадо-Г» и «Торнадо-С» (в 2019 г поставлено до 20 «Торнадо-С» в 439-ю РеАбр). Т.е. продолжается перевооружение окружных РеАбр – уже переоснащены 79-я и 439-я РеАбр ЗВО и ЮВО (по 18 ед.), а в 2020 г намечено перевооружить с РСЗО «Ураган» на «Торнадо-С» 232-ю РеАбр ЦВО, или 338-ю РеАбр ВВО.

Закупка буксирно-моторных катеров для понтонных парков говорит о подготовке к наступлению с форсированием водных преград на большую глубину и является очень опасным признаком.

Заместитель министра обороны России А. Криворучко в интервью журналу «Национальная оборона» в мае 2020 г рассказал о выполнении ГОЗ-2019 и перспективах новой ГПВ-2027 [5].

Он сообщил, что по итогам 2019 г по заказам МО России достигнут самый высокий уровень поставок ВВТ за последние 4 года. В войска поступило более 6,5 тыс. ед. нового и модернизированного вооружения, что позволило довести долю современных образцов до 68,2%.

Виды и рода войск ВС в 2019 г получили св. 600 ед. ББМ, до 150 самолетов и вертолетов (в т.ч. 112 вертолёт), 26 боевых кораблей и судов обеспечения, новые береговые ракетные комплексы, а также св. 10 тыс. ед. техники связи.

Реализация мероприятий по оснащению войск (сил) современными образцами ВВТ, а также ремонт позволили повысить уровень исправности ВВТ до 95%.

В 2019 г заключены долгосрочные контракты на поставку св. 270 самолетов и вертолетов, что позволило сократить закупочные цены на 20% и гарантировать загрузку предприятий до 2028 г. Это позволило также заложить 5 кораблей.

При этом достигнутые показатели выполнения ГОЗ-2019 дали возможность не только достичь требуемого уровня оснащенности ВС, но и обеспечили загрузку предприятий ОПК и оказали положительное влияние на поддержание социальной стабильности в государстве.

В новой ГПВ-2027 основными приоритетами будут: обеспечение поддержания оснащенности ВС современным ВВТ на 70%, а также совершенствование технической оснащенности ВС за счет модернизации существующего ВВТ и закупок нового.

При этом будет продолжено развитие стратегических сил сдерживания, сил общего назначения, систем связи, разведки и управления, совершенствование системы ВКО, наращивание потенциала и возможностей биологической защиты.

ВМФ. Будет действовать Центр управления кораблестроения, мо-

дернизации и ремонта кораблей и судов ВМФ России, состоящий из групп военно-технического сопровождения (наблюдения) за проектированием, строительством и ремонтом кораблей и судов ВМФ и центра контроля разработки и серийного строительства.

Центр будет заниматься организацией контроля за разработкой основных документов по проектам кораблей, соответствия строящихся проектов требованиям к их основным ТТХ, разработкой рабочей документации, участием в проведении экспертиз, контролем за ценообразованием, порядком финансирования и сроками выполнения этапов работ, организацией рассмотрения и подготовки решений об изменении конструкторской документации.

Группы контроля будут регулярно представлять доклады о ходе выполнения работ заместителю министра обороны РФ и главному ВМФ.

Центр планируется укомплектовать опытными офицерами, бывшими командирами кораблей (предпочтительно – выполнявшим задачи в океанской зоне). Сейчас проводится их подготовка по вопросам ценообразования, финансового контроля, аудита и проектного управления.

ВМФ оснащается не только боевыми надводными кораблями и подлодками, но и кораблями спе-

циального назначения, кораблями и судами обеспечения.

Их разработка и закупка предусмотрена ГПВ-2027 г и программой военного кораблестроения до 2050 г.

Сейчас предприятия судостроения достигли необходимых темпов строительства кораблей, что позволит передать ВМФ:

- в 2020 г – 22 боевых корабля (ракетные подлодки стратегического назначения (1 пр.955А), многоцелевые подлодки (2 пр.885М), (2 дизельные пр.636.3 и 677), корветы (2 пр.20380 и 20385), ракетные корабли (1 пр.21631 и 4 пр.22800), тральщик (1 пр.12700) и боевые катера), 15 судов;
- в 2021 г – 20 боевых кораблей (ракетную подлодку стратегического назначения (1 пр.955А), многоцелевую (1 пр.885М) и дизельную подлодки (2 дизельные подлодки пр.636.3 и 1 пр.677), корветы (3 пр.20380 и 1 пр.20385), ракетные корабли (1 пр.21631 и 4 пр.22800), тральщики (3 пр.12700) и боевые катера), 20 судов;
- в 2022 г – 19 боевых кораблей (ракетную подлодку стратегического назначения (1 пр.955А), многоцелевую (1 пр.885М) и дизельную подлодки (1 пр.636.3), корвет (1 пр.20386), ракетные корабли (1 пр.21631 и 2 пр.22800), тральщик (1 пр.12700) и катера), 19 судов.

Готовится заключение долгосрочных контрактов на постройку 13 кораблей дальней морской зоны с применением схемы опережающего авансирования.

В декабре 2019 г начаты испытания с надводных кораблей ракетного комплекса оперативного назначения с универсальной высокоточной гиперзвуковой ПКР «Циркон». В 2020 г планируются его испытания с фрегатов пр. 22350 и многоцелевых атомных подлодок пр.885М. Принятие комплекса на вооружение – 2021-2022 годы. Им будут вооружены атомные подлодки пр.885, 885М, 949АМ, фрегаты пр.22350, эсминцы пр.23560, крейсер пр. 1144.2 «Адмирал Нахимов».

Войска ПВО СВ и ВКС. Продолжается оснащение войск новыми ЗРК «Тор-М2», «Тор-М2ДТ», «Бук-М3», ЗРС С-400 и С-300В4.

С 2016 г прекращена закупка ЗРК «Тор-М2У», и тогда же начали поступать ЗРК «Тор-М2» с улучшенными ТТХ. Для оснащения войск Арктической зоны закупаются ЗРК «Тор-М2ДТ».

Заключены долгосрочные контракты на закупку 8 бригадных комплектов ЗРК «Тор-М2», 2 ЗРК «Тор-М2ДТ», 7 ЗРК «Бук-М3» и 1 комплекта ЗРС С-300В4.

Кроме того, в 2020 г ВС получат ЗРС С-400, оформляется контракт на их ежегодную поставку до 2024 г (заказ оформлен на 3 полковых комплекта).

В 2019 г закуплена 1-я ЗРС С-350 «Витязь», оформляется контракт на закупку 4-х систем (комплектов д-нов) с поставками в 2021-м и в 2023 годах (оформлен, до конца 2027 г планируется 12 д-нов).

Разрабатывается ЗРС С-500, проводятся её предварительные испытания. Завершение государственных испытаний и передача ВС запланирована на 2021 г, заключение контракта на закупку ЗРС С-500 – в 2021 г с поставкой в 2025 г.

ВВС ВКС. Намечено завершение переоснащения оперативно-тактической и армейской авиации на новые самолеты Су-35С, Су-30СМ, Су-34 (заказ на 3 года на 20 Су-34, до 2028 г планируется 76 ед., заказаны 6 МиГ-35, до 2028 г – 24 ед.) и вертолеты Ка-52М, Ми-28М, Ми-8МТВ-5-1, Ми-8АМТШ (в т.ч. для Арктики).

Модернизируются по опыту Сирии самолеты Су-34 и Су-30СМ. Проводится глубокая модернизация стратегических ракетноносцев Ту-95МС (35 ед.), Ту-160 (15 ед.) и дальних бомбардировщиков Ту-22М3 (30 ед.). Они смогут нести новейшие крылатые ракеты и другие перспективные средства поражения.

Модернизируются перехватчики МиГ-31, на его основе создан перспективный авиакomплекс «Кинжал» с гиперзвуковой аэробаллистической ракетой.

Дооборудуется парк вертолетов армейской авиации комплексами обороны с улучшенными характеристиками. Машины оснащаются новейшими средствами поражения увеличенной дальности (ПТРК Вихрь-М», УР «Гермес» и тип «305»)..

Планируется начало серийной поставки самолетов Су-57 (76 ед.). Они будут поступать в войска в 2 этапа. На 1-ом этапе (до середины 2020-х годов) самолеты будут закуплены с двигателями 4-го поколения (до 50 ед.?). На 2-ом этапе, после завершения испытаний начнутся поставки (св. 25 ед.?) с двигателями 5-го поколения с меньшим расходом топлива и стоимостью жизненного цикла.

Для военно-транспортной и специальной авиации планируются закупки самолетов Ил-76МД-90А (14 ед.), Ту-214, А-100, Бе-200.

На базе самолета Ил-276 будет разрабатываться средний военно-транспортный самолет. Его серийный выпуск (12 ед. в год) намечен на 2029 г.

Изготовлено 2 опытных образца легкого военно-транспортного самолета Ил-112В, идут их испытания.

Утвержден эскизный проект ПАК ДА, ведется разработка рабочей документации, начато создание деталей и частей для опытных образцов самолета.

Продолжается создание самолетов Ту-160М2 (10 ед.), с поставками с 2023 г.

По вертолётам армейской авиации (намечено до 2027 г поставить 423 ед.):

- в 2019 г получен 1-й Ми-38Т, а до конца 2020 г в ВКС будет поставлен 2-й Ми-38Т, который будет подключен к летным испытаниям;
- заключен контракт на поставку 98 Ми-28НМ до конца 2027 г;
- начались государственные стендовые испытания двигателя ВК-2500П с улучшенными характеристиками по сравнению с ТВ3-117;
- организована работа по принятию на вооружение вертолетов Ми-28УБ, Ми-35М (?) и Ми-8АМТШ-В;
- продолжается выполнение ОКР «Авангард-4» по модернизации вертолета Ка-52 с завершением в 2022 г;
- в 2020 г планируется заключение контракта на поставку св. 100 (114?) вертолетов Ка-52М до конца 2027 г.

В 2019 г совершили первый полёт тяжелый БЛА «Охотник» и средний БЛА большой продолжительности полета «Альтиус». Испытывается БЛА «Иноходец». В ближайшие годы будет качественно наращена группировка БЛА с функциями разведки, наведения и возможностями применения высокоточного вооружения.

Инновационные виды вооружения, такие как самоходные робото-

технические комплексы, многофункциональные системы и комплексы с использованием кинетического, электромагнитного, лазерного видов воздействия для разного базирования, а также гиперзвуковые средства перехвата и поражения являются источниками существенного повышения боевой эффективности ВВТ разных видов ВС. Многие перспективные разработки систем ВВТ ведутся с применением элементов искусственного интеллекта. Основное направление этих разработок – создание опережающих характеристик систем вооружения и максимальный вывод личного состава с потенциального поля боя [5].

По отчёту Шойгу в конце 2019 г, в этом году было поставлено 143 самолёта и вертолёта, что близко к 150 ед., названным Криворучко. По другим данным в 2019 г поставлено лишь 23 самолёта (10 Су-35С, 8 Су-34, 2 МиГ-35, 3 Ил-76МД-90А) и 112 вертолёт, что в сумме (135 ед.) близко к данным Шойгу и Криворучко. Столь малое число поставленных самолётов (в 2018 г было поставлено 50 ед.) российские эксперты объясняют завершением большинства крупных контрактов.

Судя по всему, в 2020 г поставки авиатехники принципиально не изменятся по сравнению с 2019 г, а более значимые поставки боевых самолетов по новым контрактам (модернизированные Су-30СМ,

возможные новые контракты на дополнительные партии Су-35С, Су-34 и Як-130, начало первых поставок МиГ-35 и Су-57) придется на 2021 г.

Криворучко, рассказывая о перспективах ГПВ-2027, сообщил о модернизированном и новом вооружении ВМФ, войск ПВО и ВВС ВКС, войск ПВО СВ, но не сказал о другом вооружении СВ. Он ограничился ответами на вопросы И. Коротченко, главного редактора журнала «Национальная оборона», бравшего интервью. Поэтому ниже будет приведен отрывок из статьи А. Криворучко в №1 журнала «Радиоэлектронные технологии» за 2020 г [6] с данными о перспективном вооружении СВ в ГПВ-27.

В СВ планируется в 2020 г поставить 400 новых и модернизированных ед. бронетехники. В т.ч. танки Т-72Б3М с российскими прицельно-наблюдательными комплексами, Т-90М «Прорыв-3», Т-80БВМ и БМП-1АМ. Уже поступили в войска 10 Т-90М «Прорыв-3» с мощной защитой, АСУ огнём и форсированным двигателем. Сейчас в СВ до 400 танков Т-90 разных модификаций и по контракту 2019 г, все они будут модернизированы. МО много внимания уделяет проекту «Армата» и танку Т-14 на его основе. Он находится в опытной эксплуатации, а в 2020 г планируется начать его госиспытания. На платформе «Армата» создана

тяжёлая БМП Т-15 с боевым модулем (БМ) «Кинжал», имеющим 57-мм пушку.

В 2020 г продолжатся госиспытания новой ЗСУ «Деривация-ПВО» на базе БМП-3. Она имеет БМ с 57-мм пушкой и сможет вести огонь по наземным и по воздушным целям, включая БЛА. Для этого созданы боеприпасы, в т.ч. с дистанционным подрывом.

ОТРК «Искандер-М» будут дополнительно снаряжены высокоточными крылатыми ракетами (9М729?), а подразделения ПВО – ЗУР большой дальности (40Н6Е?) для ЗРС С-400. Сообщалось, что ракетные бригады ОТРК «Искандер-М» получают по дополнительному ракетному д-ну (4 СПУ), в итоге в бригаде будет не 12 СПУ, а 16. Планируется так усилить все 13 бригад ВС. Причём возможно, что в этом 4-ом д-не будут новые СПУ 9П701 несущие по 4 КР 9М729. В итоге залп бригады увеличится с 24 ракет до 40.

Перевооружению СВ уделено большое внимание (на этот вид ВС пришлось 25% финансирования ГПВ-2020). Это позволило получить модернизированные танки Т-90АМ, Т-80БВМ, Т-72Б3М, БМП-2М «Бережок», БМП-3М, БТР-82АМ, новые танки Т-14 «Армата», БМП «Курганец-25», «Бумеранг» и арктические «Рыцарь» (?), самоходные гаубицы «Коалиция-СВ», РСЗО «Торнадо-Г/С» и «Ураган-1М»,

ОТРК «Искандер-М», ПТРК «Хризантема-С» и «Корнет-Д1»; ЗРС С-300В4, ЗРК «Бук-М3», «Тор-М2» и арктические «Тор-М2ДТ», робототехнические комплексы, БМД-4М и БТР-МДМ «Ракушка», перспективную самоходную противотанковую пушку «Спрут-СДМ1», экипировку «Ратник» [6].

Если сравнить эти данные с планами на 2020 г озвученными Шойгу в конце 2019 г, то видно, что они были уменьшены, например, с 565 ед. бронетехники до 400.

Кроме того, в этой статье есть дополнительные данные по ВМФ, приведенные ниже.

ВМФ планово пополняется новыми кораблями, подлодками, вспомогательными судами. В 2020 г впервые за 28 лет поступят сразу 6 подлодок: 2 атомные пр.955А (по последним данным – 1) и 2 – 885М, 2 дизель-электрические пр. 636.3 и 677.

В 2020 и 2021 гг. ТОФ пополнится 2-мя новыми корветами пр.20380 «Герой РФ А.Цыденжапов» и «Резкий». Они станут 3-им и 4-ым корветами пр.20380 на ТОФ. (В 2020 г на ТФ ещё намечалось поставить корвет пр.20385 «Гремящий», в 2021 г на ЧФ – 2 корвета пр.20380 «Ретивый» и «Строгий», а на ТФ – корвет пр.20385 «Проворный»).

В 2019 г подготовлен аванпроект универсального десантного корабля (пр.23900?). Его техническое проектирование начнётся в 2020 г.

В соответствии с ГПВ-2020 были приняты меры для обновления вспомогательного флота. Сейчас в его состав уже принято 152 новых судна. Осенью 2019 г получены 4 судна. В ГОЗ-2020 и плановый период до 2022 г дополнительно включено строительство 3-х дноуглубительных судов и 5 средних танкеров. Всего, в соответствии с ГПВ-2027, будет построено ещё 176 судов [6].

Отсюда видно, что план поставок был резко уменьшен: в 2020 г не будут поставлены 1 подлодка пр.955А и 1 корвет пр.20385, в 2021 г – 3 корвета (2 пр.20380 и 1 пр.20385).

Также надо отметить, что эту статью Криворучко начал с утверждения, – ГПВ-2020 стала первой за длительный период времени полностью реализуемой.... Так вот – она ещё не стала полностью реализуемой (2020 г не закончен), и вообще не станет. В годы выполнения ГПВ-2020 «Виклики та ризики» публиковали статьи, где убедительно доказывалось, что годовые планы ГОЗ не выполнялись по основным показателям, и существенно. А доля выполнения плана 97-98% по отчёту МО получалась за счёт «корректировки» этих планов. И если годовые планы серьёзно не выполнялись, то за 2020 г это невыполнение уже невозможно будет наверстать, Тем более, в условиях экономического кризиса и пандемии.

Военный эксперт И. Сафронов сообщил в своей статье [7], что ВС России начнут получать в 2020 г танки Т-90М – как нового производства, так и в основном модернизированные из наличных Т-90А. Генеральный директор УВЗ А.Потапов заявил 13-го февраля 2020 г, что танки Т-90М появятся в войсках в этом же году.

Источник, близкий к МО России, сообщил, что в 2017–2019 гг. было заключено три контракта на более чем 160 танков Т-90М (ОКР «Прорыв-3»). По первым двум контрактам намечена поставка 60 Т-90М в 2018-2019 гг. (10 новой постройки и 50 модернизированных из ранних модификаций), по третьему контракту планировалась модернизация строевых Т-90А до уровня Т-90М. Сроки поставки сдвинулись, т.к. было необходимо доработать систему управления огнем и сопровождения цели, испытать башенный модуль с новой динамической защитой – главным отличием Т-90М, значительно повышающим его защищенность. Сейчас проблемы решены, танк получил разрешение на серийный выпуск и уже производится. В 2020 г ВС предполагают получить не менее 15 (30?) Т-90М.

Источник, близкий к руководству МО сообщил, что было решено провести в ближайшие 5 лет массовое обновление танкового парка СВ (сообщалось, что Путин

потребовал к концу 2025 г выпустить около 1000 новых танков Т-14 и Т-90М). Современной бронетехники в СВ лишь 50% – это самый низкий показатель из всех родов и видов ВС. Параллельно с закупками новых танков будут модернизированы стоящие на вооружении. В 2020 г возможно подписание контракта на производство и модернизацию еще до 100 танков Т-90 до уровня Т-90М. Замминистра обороны по вооружению А. Криворучко сообщил, что в СВ до 400 танков Т-90 и Т-90А, которые необходимо модернизировать.

Источник, близкий к МО сообщил, что в 2020 г начнутся государственные испытания танка Т-14, созданного на платформе «Армата». Если они завершатся успешно, то в 2021 г начнутся его поставки в ВС России. По оценкам, до 2027 г. намечено закупить 500 Т-14. Эта число соответствует финансовым возможностям МО, считает военный эксперт В. Мураховский. Но закупки танков Т-14 и Т-90М не позволят заменить до 2000 танков Т-72Б3 и Т-72Б3М, уже поставленных в качестве основы танкового парка ВС России. Всего к 2027 г., в войсках по этим планам будет до 900 современных танков Т-14 и Т-90М. Тогда Т-72Б3 без серьезной модернизации вряд ли можно будет считать современным танком [7].

В 2015 г руководство УВЗ предполагало до конца 2020 г произвести

2300 машин семейства «Армата». Впоследствии оно объявило о переносе срока их поставки на 2025 г. В 2018 г был заключён контракт на поставку до конца 2021 г 132 машин «Армата» (танков Т-14, БМП Т-15 и БРЭМ Т-16). Все перечисленные планы были провалены. Далее, неназываемый источник в МО сообщил о планах поставки до конца 2020 г 14 машин «Армата». А в 2020 г сообщалось о планах поставки 500 танков Т-14 до конца 2027 г.

Также сообщалось о планах заказать в 2021 г до 100 ББМ «Бумеранг» на сумму до 250 млн. долл. Судя по объёму поставки (3 комплекта б-на) – это партия для войсковых испытаний.

Руководство УВЗ официально сообщило в феврале 2020 г [8], что разработанный в рамках ОКР «Чайка» опытный образец дизеля для машин семейства «Армата» по результатам испытаний признан неудачным.

И.О. гендиректора "ЧТЗ-УРАЛТРАК" (входит в УВЗ) В. Костюченко официально сообщил, что планируется начать разработку нового дизеля для перспективной бронетехники, в т.ч. семейства «Армата». Чтобы не повторять ошибки, совершённые при создании двигателя «Чайка», разработчикам потребуется больше времени, чем 1 год и 4 месяца, которые Минпромторг РФ выделили на создание дизеля в 2014 г.

Практика ведущих двигателестроительных фирм, в т.ч. зарубежных, показывает, что выполнение ОКР по новым двигателям занимает не менее 5-7 лет. Это связано с необходимостью исследований и доводок параметров двигателя и его компонентов, которые занимают основное время ОКР. Доводка по мощности и показателям, заложенным в техническое задание других новых двигателей "ЧТЗ-УРАЛТРАК" занимает уже более 4 лет. Т.е., если завод начнёт разработку нового двигателя в 2020 г, он появится не раньше 2025 г [8]. Отсюда планы выпуска до 2027 г 500 машин семейства «Армата» заведомо обречены на провал.

Эксперты журнала The National Interest (США) [9] утверждают, что низкие цены на нефть и мировой кризис, спровоцированный коронавирусом, может ударить по программе переоснащения на перспективное дорогостоящее российское вооружение, в т.ч. танк Т-14 "Армата".

По плану, первую партию танков Т-14, как и БПМ Т-15 должны были начать производить на УВЗ в 2020 г. Но теперь опять ничего не понятно. Несмотря на то, что машину высоко оценили отечественные и зарубежные эксперты, танк подвёл двигатель, и теперь, чтобы разработать новый, понадобится минимум год. Выходом может стать установка на Т-14 уже прове-

ренного дизеля, однако не факт, что это получится сделать быстро и получится сделать вообще.

У "Арматы" проблемы не только с двигателем, но и с коробкой передач, тепловизионным прицелом. Танк получился дорогим, и при этом, его не проверили в бою. Теперь же, в связи с низкой ценой на нефть, выпуск "Армату" могут отодвинуть. Сейчас просто не до нее, а у России достаточно Т-72Б3 и Т-90, которые могут выполнять поставленные задачи.

К 2022 г ВС РФ ожидают получить 132 машины на платформе "Армата". Однако на Западе эти планы считают слишком оптимистичными [9].

Эксперты сильно занизили минимальное время, необходимое для разработки нового двигателя для «Арматы». За год это сделать невозможно, о чем сообщил И.О. гендиректора "ЧТЗ-УРАЛТРАК", который назвал более реальный срок (не менее 5 лет). Зато эксперты верно отметили, что из-за падения цен на нефть и мирового кризиса, спровоцированного пандемией, военные расходы России придётся снизить, что уменьшит закупки вооружения, в т.ч. машин «Армата».

ЗАКЛЮЧЕНИЕ. МО России иногда сообщает данные о реорганизации и перевооружении ВС РФ. Конечно, эти данные приблизительны, неполны и составлены так, чтобы не выдать военных секретов. Ча-

сто они носят пропагандистский характер и могут дезинформировать. Тем не менее, часть сведений там достоверна и позволяет составить общее представление о реальной ситуации. Пресса обычно широко тиражирует эти официальные данные МО. Также прессе предоставляют информацию «неназываемые источники» в МО, военачальники высокого ранга, или руководители предприятий ОПК. А некоторые блогеры собирают все эти отрывочные данные, обобщают их, анализируют и делают выводы.

Мы собрали и проанализировали эти публикации за 2020 г и ранее, и обнаружили ряд опасных признаков, свидетельствующих о резком ускорении реорганизации и перевооружения ВС России. Они говорят о быстром возрастании не только военной опасности, но и военной угрозы для Украины и других стран Европы. Такая спешка может говорить только об одном – война начнётся скоро, буквально через несколько лет. К этому факту надо подойти с максимальной серьёзностью. Правда, нельзя исключить, что тут имеет место запугивание Украины (и других стран), с целью добиться политических целей, но в таких ситуациях рассчитывать на этот вариант очень опасно для нашей страны. Ниже мы представим данные об этих опасных признаках за 2019-2020 годы, взятые из указанных выше источников.

В СВ, ВВС и ВМФ было поставлено новое и модернизированное вооружение:

В 2019 г: св. 160 танков (св. 70 Т-72Б3, до 50 Т-72Б3М, 40 Т-80БВМ); св. 180-205 БМП (60-70 БМП-2М, 60-70 БМП-3 и 60-65 БТР-82А/АМ); до 75 БА (до 60 «Тигр-М» и 15 КамАЗ-5350-379); 40 артсистем (св. 20 СГ 2С19М1/2 и до 20 РСЗО «Торнадо-С»); 2 бригадных комплекта ОТРК «Искандер-М»; 28 БМ ЗРК «Тор-М2»; 1 бригадный комплект ЗРК «Бук-М3»; 1 комплект д-на ЗРС С-300ПМ2; 3 полковых комплекта ЗРС (2 С-400 и 1 С-300В4); 16 новых БС (10 Су-35С и 6 Су-34) и до 14 модерн. (10 МиГ-31БМ и 4 Су-25СМ3); 3 новых ТС (2 Ан-148, 1 Ил-76МД-90А) и 1 модернизированный Ил-18; до 12 новых УВ Ми-28Н/УБ и Ми-35М и 1 ТВ Ми-26Т; св. 20 модерн. ТВ Ми-8; 2 комплекта д-нов БРК («Бал» и «Бастион»).

По другим данным за 2019 г в СВ, ВМФ и ВДВ было поставлено: 413 танков (165 Т-80БВ с хранения, 31 Т-80БВМ, 62 Т-72Б с хранения, 124 Т-72Б3, 31 Т-72Б3М); в т.ч. 186 модернизированных и 227 с хранения; 155 БМП (62 БМП-2М, 31 БМП-3, 62 БТР-82А) и 62 БМД-4М + 10 Б-17 опытных; 36 СГ 2С19М1 + 4 2С35 опытных; 36 гаубиц с хранения (12 Д-30 и 24 2А65); 27 СПТРК «Хризантема-С».

До конца 2020 г спланирована поставка в СВ (видимо, без БВ ВМФ

и в ВДВ, и возможно в 2-4-й кварталах): св. 120 модерн. танков Т-72Б3М; св. 230 новых БМП (100 БМП-3, 130 новых БТР-82А) и св. 390 модерн. БМП (60 БМП-2М с БМ «Бережок» и 330 БТР-82АМ); св. 45 БА (30 БА «Тайфун 4х4» и 15 БА «Тигр-М» с БМ «Арбалет-ДМ»); св. 65 артистем (35 СГ 2С19М2 и 30 РСЗО «Торнадо-Г/С»), 29 буксирно-моторных катеров для понтонных парков.

Данные МО РФ о поставках ВВТ за 2019 г, собранные разными блогерами примерно совпадают. Но их количества меньше, чем по отчёту руководства МО, что говорит о том, что пресс-служба МО показывает неполные текущие данные.

В ВС РФ воссоздаются 10 дивизий, которые станут основными соединениями СВ. Каждая из них создаётся с вооружением 1-2 бригад, из которых они переформируются, и поэтому его не хватает до штата дивизий, особенно модернизированного и нового ВВТ. При этом большинство дивизий до сих пор имеют лишь по 3 общевойсковых полка вместо 4-х. Также в 2-х ДШД и 1 ОДШбр были сформированы отд. танковые б-ны. Недостающее в дивизии ВВТ поставляется из бригад, что переформируются в дивизии, из других бригад, из ОПК (модернизированное) и со складов (после ремонта).

Состояние формируемых дивизий приведено ниже:

2-я МСД 1-й ТА ЗВО формируется с 2013 г на базе 5-й ОМСбр, в

ней не хватает 1 МСп (в дивизии 2 МСп, Тп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: танки Т-72Б3/Б3М, БМП-2 и БТР-80, МТ-ЛБ, миномёты 2С12, СГ 2С19, 2С19М1 и 2С19М2, гаубицы 2А65, РСЗО «Град», «Торнадо-Г» и «Ураган», СПТРК «Штурм-С», ЗРК «Стрела-10М3» и «Тор-М1-2У», ЗПРК «Тунгуска»). В дивизии испытывается ВВТ (танки Т-80БВМ и Т-90М, БМПТ, БМП-2М, БМП-3М, СГ 2С35 и др.). Планируется поставка танков Т-90М, а в дальнейшем – Т-14.

4-я ТД 1-й ТА ЗВО формируется с 2013 г на базе 4-й ОТбр, в ней не хватает 1 Тп (в дивизии 2 Тп, МСп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: Т-80У/БВ, БМП-2, БТР-82А и БТР-80, МТ-ЛБ, 2С12, 2С1М1, 2С19 и 2С19М2, «Град», «Торнадо-Г» и «Ураган», «Стрела-10М3» и «Тор-М2», «Тунгуска».

3-я МСД 20-й ОА ЗВО формируется с 2016 г на базе 6-й и 23-й ОМСбр. В ней не хватает 1 МСп (в дивизии 2 МСп, Тп, САРп, ЗРп и др.). Вооружение: Т-72БМ/Б3, БМП-2 и БТР-82А, МТ-ЛБ, 2С12, 2С19М1 и 2С19М2, 2А65, «Град» и «Торнадо-Г», «Конкурс» и «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Оса-АКМ», «Тунгуска».

144-я МСД 20-й ОА ЗВО формируется с 2016 г на базе 28-й ОМСбр. В ней не хватает 1 МСп, ещё 1 МСп и 1 Тп – усиленные б-ны. Вооружение: Т-72Б3, БМП-2 и БТР-82А, БТР-80, 2С12, 2С19М1, 2А65,

«Град» и «Торнадо-Г», «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Оса-АКМ», «Тунгуска».

150-я МСД 8-й ОА ЮВО формируется с конца 2014 г на базе 33-й ОМСбр. В дивизии 2 МСп, 2 Тп, Ап, ЗРп и др., т.е. она имеет повышенные ударные возможности. Вооружение: Т-72Б3/Б3М, БМП-3 и БТР-82А, МТ-ЛБ, 2С12, 2С1 и 2С3, 2А65, «Град» и «Торнадо-Г», «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Тор-М2», «Тунгуска». Сообщалось, что дивизия уже сформирована.

42-я МСД 58-й ОА ЮВО формируется с 2016 г на базе на базе 8-й, 17-й и 18-й ОМСбр. В дивизии 3 МСп, САРп, ЗР д-н и др. Вооружение: Т-72Б3, БТР-82А, МТ-ЛБ, (БМП-3?), 2С12, 2С1, 2С3, 2С19М1, «Град», «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Тор-М2», ЗПРК «Тунгуска». Возможно, что дивизия уже сформирована.

19-я МСД 58-й ОА ЮВО начала формироваться с 2020 г из 19-й МСбр и 4 ВБ. В дивизии будет 3 МСп, САРп, ЗР д-н и др. Вооружение сейчас: Т-90А и Т-72БМ, БМП-2, БМП-3, БТР-82А, БТР-80, МТ-ЛБ, 2С12, 2С3, 2С19М1, «Град» и «Торнадо-Г», «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Тор-М2», «Тунгуска». Танки Т-90А планируется заменить на Т-72Б3М.

136-я МСД 58-й ОА ЮВО (на базе 136-й ОМСбр) ещё не начала формироваться Вооружение: Т-90А, БМП-3, БТР-82А, БТР-80,

МТ-ЛБ, 2С12, 2С3, «Град», «Штурм-С», «Стрела-10М3» и «Тор-М1», «Тунгуска». Танки Т-90А планируется заменить на Т-72Б3М.

90-я ТД 41-й ОА ЦВО формируется с 2016 г на базе 7-й ОТбр и 32-й ОМСбр В дивизии 3 Тп, МСп, САРп, ЗРп и др. Вооружение: Т-72БА/Б3/Б3М, БМП-2/2М, БТР-82А, БТР-80, МТ-ЛБ, 2С12, 2С3 и 2С19, 2А65, «Град», «Стрела-10М3» и «Тор», «Тунгуска». Сообщалось, что дивизия уже сформирована.

127-я МСД 5-й ОА ВВО формируется с 2018 г на базе 59-й и 70-й ОМСбр, в ней не хватает двух полков (МСп и Тп). В дивизии 2 МСп, САРп и др. Вооружение: Т-80БВ, БМП-1 и МТ-ЛБ, БТР-80, 2С12, 2С3 и 2С19, «Град», «Конкурс», «Стрела-10М3», «Шилка». Большинство вооружения дивизии устарело. Далее возможны поставки модернизированных танков Т-80БВМ и БМП-1АМ.

Отсюда видно, что дивизии оснащены как относительно современным или модернизированным вооружением (танки Т-90А и Т-72Б3/Б3М, БМП-3 и БТР-82А/АМ, СГ 2С19, 2С19М1/2, РСЗО «Торнадо-Г» и «Ураган», ЗРК «Тор-М2», так и устаревшим (танки Т-72Б и Т-80БВ, БМП-2/1 и БТР-80, СГ 2С1, 2С3 и гаубицы 2А65, РСЗО «Град», СПТРК «Штурм-С» и «Конкурс», ЗРК «Тор», «Оса», «Стрела-10», ЗПРК «Тунгуска» и даже ЗСУ «Шилка»).

Причём устаревшего вооружения по количеству в ряде классов ВВТ большая часть (ББМ, СГ и гаубицы, миномёты, РСЗО, СПТРК, ЗРК, ЗПРК и ЗСУ).

Воссоздание дивизий (в т.ч. танковых) с большим ударным потенциалом (много танков, пехоты на БМП, артиллерии, средств ПТО и ПВО) – очень опасный признак. Они втрое сильнее прежних бригад.

Эти дивизии по 1-2 входят в 6 армий СВ (1-ю ТА и 20-ю ОА ЗВО, 8-ю и 58-ю ОА ЮВО, 41-ю ОА ЮВО и 5-ю ОА ВВО). Далее в 58-й ОА будет воссоздана третья дивизия (136-я МСД).

Три армии (1-я ТА и 20-я ОА ЗВО, 38-я ОА ЮВО, по 2 дивизии каждая) можно считать «ударными» (расположены на украинском направлении главного удара в 1-ом и 2-ом эшелоне), а три другие армии (8-я ЮВО, 41-я ЦВО и 5-я ВВО) с одной дивизией – «усиленными». Причём, 8-я ОА, куда может входить и 2 корпуса ДНР/ЛНР, фактически является ударной и стоит в 1-м эшелоне украинского направления. Также в ударную и усиленную армию может входить до трёх общевойсковых бригад, а в 49-ю и 58-ю ОА – дополнительно по военной базе (ВБ, усиленной ОМСбр). В остальные шесть армий (корпусного состава) в качестве общевойсковых соединений входит по 1-3 бригады. Недавнее вос-

создание двух армий (1-й ТА и 8-й ОА) на украинском направлении и сосредоточение на нём 4-х ударных армий – крайне опасные признаки.

В июне 2020 г в состав 1-й ТА введена 27-я ОМСбр (имеет Т-90А, БМП-3 и БТР-82А), которая до этого подчинялась штабу ЗВО и обеспечивала безопасность столицы. Срочное усиление 1-й ТА – очень опасный признак!

В армейский комплект формирований входит 5 бригад (ракетная, артиллерийская, зенитно-ракетная, управления и МТО), 2 полка (РХБЗ и инженерно-сапёрный), отд. 6-н РЭБ и др. В 1-й ТА и 58-й ОА дополнительно есть по бригаде разведки, а в 8-й ОА армейские формирования ещё создаются. Ранее ряд формирований армейского комплекта (например, инженерно-сапёрные полки) отсутствовали, но сейчас они созданы (их уже 9, в 2020 г формируется 10-й) и они переоснащаются новым ВВТ. Это опасный признак.

Эти 12 армий (по 2-4) входят в 4 военных округа: в ЗВО – 1-я ТА, 6-я и 20-я ОА; в ЮВО – 8-я, 49-я и 58-я ОА; в ЦВО – 2-я и 41-я ОА; в ВВО – 5-я, 35-я, 36-я и 29-я ОА плюс 68-й АК. В ЮВО и ЦВО входит дополнительно по 1 ВБ. Два округа (ЗВО и ЮВО), имеющие по 3-4 дивизии и расположенные на украинском направлении, являются приоритетными (это опасный признак). Два других округа (ЦВО и ВВО), в

которых лишь по 1 дивизии, считаются второстепенными.

В окружной комплект формирований обеспечения входят отд. бригады: 1-3 спецназа, реактивная, зенитно-ракетная, управления, РХБЗ, инженерная, РЭБ, ОРТ ОН и др. В последнее время эти бригады переоснащаются на модернизированное вооружение: реактивные с РСЗО «Смерч» на «Торнадо-С», зенитно-ракетные с ЗРС С-300В на С-300В4 и т.д. А в приоритетном ЗВО восстановлена артиллерийская бригада большой мощности с 203-мм самоходными пушками 2С7 и 240-мм самоходными миномётами 2С4. Также планируется формирование по опыту учений «Центр-2019» окружных отд. огнемётных б-нов, имеющих ТОС-1А «Солнцепёк» (по 12 ПУ и 24 ТЗМ). Ещё 4 опасных признака.

Самое эффективное вооружение сосредотачивается в ударных армиях. Планируется модернизировать танки Т-90А 7-й ВБ, 19-й и 136-й ОМСбр ЮВО и поставить их во 2-ю МСД и 6-ю ОТбр 1-й ТА. Т.е. самые эффективные в ВС танки будут сосредоточены в 1-й ТА ЗВО, что указывает на армию, предназначенную для нанесения главного удара по столице Украины – Киеву. Новые БМП-3 поставлялись: в 2015-2017 гг. – 200 ед., в 2018-2019 гг. – 200 ед. (в т.ч. на 2019 г – 106 ед.). Есть контракт на 2020-2021 гг. ещё на 168 ед. Они вероятно поступят в формируемые 150-ю, 19-ю и

136-ю МСД 8-й и 58-й ударных армий. Ещё 2 опасных признака.

В 2020 г особенно должны вырасти поставки БТР-82А/АМ (с 60-80 до 460 ед.). Они позволят сформировать 4 МСп на БТР-82А/АМ, которые могут поступить в 19-ю, 136-ю и 144-ю МСД 58-й и 20 ударных армий. Налицо попытки максимально ускорить комплектование этих дивизий. При таких темпах поставок БТР-82А/АМ через пару лет в МСД станет не 2, а 3 МСп (2 на БТР-82А/АМ и 1 на БМП-2М). Воссоздание дивизий скоро завершится, и они будут готовы к войне.

В общевойсковых полках дивизий 122-мм СГ срочно меняются на 152-мм гаубицы (хоть и буксируемые), что говорит о стремлении иметь в дивизиях орудия большей дальности с единым мощным 152-мм снарядом. Продолжается перевооружение окружных РеАбр с РСЗО «Смерч» на «Торнадо-С» – уже переоснащены две ЗВО и ЮВО, а в 2020 г намечено перевооружить с РСЗО «Ураган» на «Торнадо-С» одну РеАбр ЦВО или ВВО. Два опасных признака.

До 2028 г планируется закупить 8 комплектов ЗРК «Тор-М2» и 2 – «Тор-М2ДТ», 7 – «Бук-М3» и 1 ЗРС С-300В4, что позволит заменить все ЗРК «Оса-АКМ», «Бук-М1/2» и С-300В. Ещё 3 опасных признака.

Закупка буксирных катеров для понтонных парков говорит о под-

готовке к наступлению с форсированием водных преград на большую глубину и является очень опасным признаком.

Каждый из этих опасных признаков (или несколько) ещё не перерастает в военную угрозу, указывающую на скорую войну, но в совокупности они говорят об этом наверняка. Ещё раз перечислим основные опасные признаки:

В СВ:

- Воссоздание в СВ 10 дивизий (в т.ч. двух танковых и одной ударной 150-й), из них 8 дивизий в ЗВО и ЮВО на украинском направлении.
- Воссоздание в СВ 2-х армий (1-я ТА и 8-я ОА) в ЗВО и ЮВО на украинском направлении и содержание на нём 4-х ударных армий (1-й, 20-й, 8-й и 58-й).
- Срочное введение в 2020 г 27-й ОМСбр в состав 1-й танковой армии.
- Первоочерёдное воссоздание полного армейского комплекта формирований 4-х армий на украинском направлении (и на других).
- Срочное усиление комплекта формирований двух округов (ЗВО и ЮВО) на украинском направлении.
- Сосредоточение в 4-х ударных армиях украинского направления самого эффективного в СВ вооружения (танков Т-90М и Т-72Б3М, БМП-3 и БМП-2М),

СГ 2С19М1/2, РСЗО «Торнадо-Г/С», ЗРК «Тор-М2» и «Бук-М3»).

- Планы резкого увеличения в 2020 г поставок БТР-82А/АМ (с 60-80 до 460 ед.), что позволит создать 4 МСп. Они могут поступить в дивизии ударных армий и быстро завершить их комплектование, т.е. скоро они будут готовы к войне.
- Срочная закупка буксирных катеров для понтонных парков, что говорит о подготовке наступления на большую глубину.

В СВ и БВ ВМФ: создание на украинском направлении 22-го АК ЧФ с 126-й ОбрБО, 8-ым Ап и др. Также формирование 11-го АК БФ и 14-го АК СФ.

В ВДВ: формирование в двух ДШД по 3-му ДШп (в 7-й ДШД 97-го ДШп в Джанкое, Крым, уже создан 171-й ДШ 6-н на БТР-82А; а в 76-й ДШД в Пскове – 237-го ДШп). В 2020 г в ВДВ поступит 3 комплекта 6-на (93 БМД-4М и 24 БТР-МДМ) – больше, чем в прошлые годы.

Зам. министра обороны РФ Криворучко в мае 2020 г дал интервью о выполнении ГОЗ-2019 и перспективах новой ГПВ-2027. В 2019 г в ВС поступило св. 6,5 тыс. ед. нового и модернизированного ВВТ, доля современного доведена до 68,2%. ВС получили св. 600 ед. ББМ, до. 150 самолетов и вертолетов, 26 боевых кораблей и судов, новые БРК. Заключены контракты на по-

ставку св. 270 самолетов, заложено 5 кораблей.

В ГПВ-2027 приоритетами будут поддержание оснащенности ВС современным ВВТ на 70% за счет модернизации ВВТ и закупок нового. Продолжится развитие стратегических сил, сил общего назначения, систем связи, разведки и управления, системы ВКО, возможностей биологической защиты.

В ВМФ будет действовать Центр управления кораблестроения, модернизации и ремонта кораблей и судов ВМФ, состоящий из групп военно-технического сопровождения (наблюдения) за проектированием, строительством и ремонтом кораблей и судов ВМФ и центра контроля разработки и серийного строительства.

Планируется передать ВМФ: в 2020 г – 22 корабля (в т.ч. 1 ПЛАРБ пр.955А, 2 ПЛА пр.885М, 1 ДЭПЛ пр.636.3 и 1 – 677, 2 корвета пр.20380 и 20385, 1 МРК пр.21631 и 4 – пр.22800, 1 БТЩ пр.12700) и 15 судов; в 2021 г – 20 кораблей (в т.ч. 1 ПЛАРБ пр.955А, 1 ПЛА пр.885М, 2 ДЭПЛ пр.636.3 и 1 – пр.677, 3 корвета пр.20380 и 1 – пр.20385, 1 МРК пр.21631 и 4 – пр.22800, 3 БТЩ 3 пр.12700) и 20 судов; в 2022 г – 19 кораблей (1 ПЛАРБ пр.955А, 1 ПЛА пр.885М и 1 ДЭПЛ пр.636.3, 1 корвет пр.20386, 1 МРК пр.21631 и 2 – пр.22800), 1 БТЩ пр.12700) и 19 судов. Готовится заключение контрактов на 13 кораблей дальней морской зоны.

В 2019 г начались испытания гиперзвукового ПКРК «Циркон».

В войсках ПВО СВ и ВКС продолжают поставки новых ЗРК «Тор-М2», «Тор-М2ДТ», «Бук-М3», ЗРС С-400 и С-300В4. Заключены контракты на закупку до 2028 г 8 бригадных комплектов ЗРК «Тор-М2», 2 ЗРК «Тор-М2ДТ», 7 ЗРК «Бук-М3» и 1 комплекта ЗРС С-300В4. В 2020 г ВС получают ЗРС С-400, оформлен контракт на поставку до 2024 г 3-х полковых комплектов (они получают ЗУР большой дальности 40Н6Е). В 2019 г закуплена 1-я ЗРС С-350, заключён контракт на 4 комплекта д-на с поставками в 2021 и в 2023 годах, всего до конца 2027 г намечено иметь 12 комплектов д-нов С-350. Создаётся ЗРС С-500, поставка серийных систем намечена на 2025 г.

В ВВС ВКС намечено закончить переоснащение на новые самолеты Су-35С, Су-30СМ, Су-34 и вертолеты Ка-52М, Ми-28М, Ми-8МТВ-5-1, Ми-8АМТШ.

Уже заказаны 20 Су-34 и 6 МиГ-35 (до 2028 г намечено иметь 76 Су-34 и 24 МиГ-35). Модернизируются Су-34 и Су-30СМ. Планируется глубокая модернизация 35 стратегических Ту-95МС и 15 Ту-160, 30 дальних Ту-22М3. Они смогут нести новые крылатые ракеты. Модернизируются перехватчики МиГ-31, на его базе создан МиГ-31К с гиперзвуковой аэробаллистической ракетой «Кинжал». Пла-

нируется начало серийной поставки самолетов 76 Су-57 (до 50 с двигателями 1-го этапа и св. 25 – 2-го). Утвержден эскизный проект самолёта ПАК ДА, разрабатывается рабочая документация. Продолжается создание самолетов Ту-160М2, с поставками 10 ед. с 2023 г.

Планируются закупки самолетов 14 Ил-76МД-90А, Ту-214, А-100, Бе-200. На базе самолета Ил-276 будет разрабатываться средний военно-транспортный самолет. Его серийный выпуск (12 ед. в год) намечен на 2029 г.

Изготовлено 2 опытных лёгких транспортных Ил-112В, идут их испытания.

Намечено до 2028 г поставить 423 вертолёт армейской авиации. Вертолеты дооборудуются новыми и комплексами обороны, а ударные – УР увеличенной дальности (ПТРК Вихрь-М», УР «Гермес» и тип «305»). Заключен контракт на поставку 98 Ми-28НМ до 2028 г. Приняты на вооружение вертолеты Ми-28УБ, Ми-35М и Ми-8АМТШ-В. Продолжается ОКР по модернизации вертолета Ка-52 с завершением в 2022 г; в 2020 г планируется контракт на поставку 114 вертолетов Ка-52М до 2028 г. В 2019 г получен 1-й Ми-38Т, в 2020 г поставят 2-й для летных испытаний. Начались государственные испытания двигателя ВК-2500П.

В 2019 г совершили 1-й полёт тяжёлый БЛА «Охотник» и средний

БЛА дальний «Альтиус». Испытывается БЛА «Иноходец». В перспективе будет качественно наращена группировка БЛА с функциями разведки, наведения и применения высокоточного вооружения.

Создаются самоходные робототехнические комплексы, многофункциональные системы с использованием кинетического, электромагнитного, лазерного видов воздействия для разного базирования, гиперзвуковые средства перехвата и поражения. Многие перспективные разработки систем ВВТ ведутся с применением элементов искусственного интеллекта. Основное направление этих разработок – создание опережающих ТТХ систем вооружения и максимальный вывод личного состава с потенциального поля боя.

По отчёту Шойгу, в 2019 г было поставлено 143 самолёта и вертолёта, что близко к 150 ед., названным Криворучко. По другим данным в 2019 г поставлено 23 самолёта (10 Су-35С, 8 Су-34, 2 МиГ-35, 3 Ил-76МД-90А) и 112 вертолётов, что в сумме (135 ед.) близко к данным Шойгу и Криворучко. Столь малое число поставленных самолётов объясняется завершением большинства контрактов. В 2020 г поставки авиатехники изменятся мало, а большие поставки по новым контрактам (модернизированные Су-30СМ, новые контракты на дополнительные Су-35С, Су-

34 и Як-130, начало поставок МиГ-35 и Су-57) придутся на 2021 г.

В приведенной выше информации почти нет данных о вооружении СВ. Поэтому приводим отрывки из статьи Криворучко на январь 2020 г с данными о перспективном вооружении СВ в ГПВ-2027. Планируется в 2020 г поставить 400 новых и модернизированных ед. бронетехники. В т.ч. танки Т-72Б3М, Т-90М, Т-80БВМ и БМП-1АМ. Уже поступили в войска 10 Т-90М. Сейчас в СВ до 400 танков Т-90 разных модификаций и все их намечено модернизированы.

Танк Т-14, БМП Т-15 и БРЭМ Т-16 в опытной эксплуатации, а в 2020 г начнутся их гос. испытания. На БМП Т-15 установлен БМ «Кинжал» с 57-мм пушкой.

В 2020 г продолжатся гос. испытания новой ЗСУ «Деривация-ПВО» на базе БМП-3. Она имеет БМ с 57-мм пушкой и сможет вести огонь по наземным и по воздушным целям, включая БЛА.

ОТРК «Искандер-М» будут дополнительно снаряжены высокоточными крылатыми ракетами 9М729. Также сообщалось, что ракетные бригады ОТРК «Искандер-М» получают по дополнительному ракетному д-ну (4 СПУ), в итоге в бригаде станет не 12 СПУ, а 16. Планируется так усилить все 13 ракетных бригад ВС. Возможно, что в этом 4-ом д-не бу-

дут новые СПУ 9П701 несущие по 4 КР 9М729. В итоге залп бригады увеличится с 24 ракет до 40.

На перевооружение СВ выделено 25% финансирования ГПВ-2020. Это позволило получить модернизированные танки Т-90АМ, Т-80БВМ, Т-72Б3М, БМП-2М с БМ «Бережок», БМП-3М с БМ «Эпоха», БТР-82АМ, новые танки Т-14, БМП Т-15, «Курганец-25», «Бумеранг» и арктические «Рыцарь» (?), СГ «Коалиция-СВ», РСЗО «Торнадо-Г/С» и «Ураган-1М», ОТРК «Искандер-М», ПТРК «Хризантема-С» и «Корнет-Д1»; ЗРС С-300В4, ЗРК «Бук-М3», «Тор-М2» и «Тор-М2ДТ», робототехнические комплексы, БМД-4М и БТР-МДМ, перспективную самоходную противотанковую пушку «Спрут-СДМ1», экипировку «Ратник» и др.

Если сравнить эти данные с планами на 2020 г, озвученными Шойгу, то видно, что они были уменьшены, например, с 565 ед. бронетехники до 400.

Эту статью Криворучко начал с утверждения, что ГПВ-2020 стала первой за длительный период времени полностью реализуемой. Так вот – она ещё не стала полностью реализуемой (2020 г не закончен), и вообще не станет. За годы выполнения ГПВ-2020, «Виклики та ризики» публиковали статьи, где убедительно доказывалось, что годовые планы ГОЗ существенно

не выполнялись по основным показателям. А выполнение плана на 96-97% в отчёте МО получалось за счёт «корректировки» этих планов. И поскольку годовые планы существенно не выполнялись, то за 2020 г это невыполнение уже невозможно будет наверстать – тем более, в условиях экономического кризиса, падения курса рубля и пандемии.

Военный эксперт И. Сафронов подтвердил, что ВС России начнут получать в 2020 г танки Т-90М – в основном, модернизированные из наличных Т-90А. В 2017–2019 гг. было заключено 3 контракта на 160+ танков Т-90М. По первым двум контрактам намечена поставка 60 Т-90М в 2018-2019 гг. (10 новой постройки и 50 модернизированных), по третьему контракту планировалась модернизация Т-90А до Т-90М. Сроки поставки сдвинулись, т.к. было необходимо доработать СУО и систему сопровождения цели, испытать башенный модуль с новой ДЗ. Сейчас проблемы решены и танк производится. В 2020 г ВС намечено получить 30 Т-90М.

Было решено провести в ближайшие 5 лет массовое обновление танкового парка (сообщалось, что Путин потребовал до 2026 г выпустить до 1000 новых танков Т-14 и Т-90М). Современной бронетехники в СВ лишь 50% – это самый низкий показатель в ВС. Параллельно с закупками новых танков

будут модернизированы наличные. В 2020 г возможно подписание контракта на производство и модернизацию еще до 100 танков Т-90 до уровня Т-90М. В СВ до 400 танков Т-90 и Т-90А, которые надо модернизировать.

В 2020 г начнутся госиспытания танка Т-14. Если они завершатся успешно, то в 2021 г начнутся его поставки в ВС России. До 2028 г. намечено закупить 500 Т-14. Но закупки танков Т-14 и Т-90М не позволят заменить до 2000 танков Т-72Б3 и Т-72Б3М – основы танкового парка ВС РФ. Всего к 2028 г. в войсках будет до 900 современных танков Т-14 и Т-90М. Тогда Т-72Б3 без серьезной модернизации нельзя будет считать современным танком.

В 2015 г руководство УВЗ предполагало до конца 2020 г выпустить 2300 машин семейства «Армата». Впоследствии оно объявило о переносе срока их поставки на 2025 г. В 2018 г был заключён контракт на поставку до конца 2021 г 132 танков Т-14, БМП Т-15 и БРЭМ Т-16. Все эти планы были провалены. Далее сообщалось о планах поставки до конца 2020 г 14 машин «Армата». А в 2020 г сообщалось о планах поставки 500 танков Т-14 до 2028 г (далее будет показано, что эти планы невыполнимы). Также сообщалось о планах заказать в 2021 г до 100 ББМ «Бумеранг» на 250 млн. долл.

Руководство УВЗ сообщило в феврале 2020 г, что опытный образец дизеля для машин семейства «Армата» по результатам испытаний признан неудачным. Планируется начать разработку нового дизеля. Разработчикам потребуется больше времени, чем 1 год и 4 месяца, чем было выделено на это в 2014 г, а именно – 5-7 лет. Т.е., если завод начнёт разработку нового двигателя в 2020 г, он появится не раньше 2025 г. Отсюда планы выпуска до 2027 г 500 танков Т-14 заведомо обречены на провал.

Эксперты журнала The National Interest (США) утверждают, что низкие цены на нефть и мировой кризис, вызванный пандемией, может ударить по программе перевооружения на новое дорогое вооружение РФ, в т.ч. танк Т-14.

По плану, 1-ю партию танков Т-14 и БПМ Т-15 должны производить с 2020 г. Но танк подвёл двигатель, и чтобы разработать новый, понадобится минимум год. Установка на Т-14 уже проверенного дизеля весьма проблематична. У "Арматы" проблемы и с коробкой передач, и с тепловизионным прицелом. Танк получился дорогим. Теперь же, в связи с низкой ценой на нефть, выпуск "Армату" могут отодвинуть, у России достаточно Т-72Б3 и Т-90А. Планы ВС РФ получить к 2022 г 132 машины "Армата" на Западе считают слишком оптимистичными.

Эксперты из США сильно занизили время, необходимое для разработки нового двигателя для «Арматы». За год это сделать невозможно, надо не менее 5 лет, что отодвинет поставки. Также эксперты верно отметили, что из-за падения цен на нефть и мирового кризиса, вызванного пандемией, военные расходы России придётся снизить, что уменьшит закупки машин «Армата».

В итоге необходимо отметить, что анализ российских публикаций за 2020 г и ранее, показал ряд опасных признаков на украинском направлении: воссоздание 2-х армий СВ (1-я ТА и 8-я ОА) в ЗВО и ЮВО, создание там группировки из 4-х ударных армий (1-й, 20-й, 8-й и 58-й); воссоздание 8 дивизий СВ в ЗВО и ЮВО (+ 2-х в ЦВО и ВВО); срочное введение 27-й ОМСбр в состав 1-й ТА; полное воссоздание окружных (ЗВО и ЮВО) и армейских комплектов формирований; сосредоточение них самого эффективного в СВ вооружения; планы резкого увеличения в 2020 г поставок БТР-82А/АМ, что позволит создать 4 МСп и быстро завершить комплектование дивизий; срочная закупка буксирных катеров для понтонных парков; в СВ и БВ ВМФ: создание 22-го АК ЧФ (+ формирование 11-го АК БФ и 14-го АК СФ); в ВДВ: формирование в двух ДШД по 3-му ДШп, ускоренное перевооружение дивизий ВДВ на БМД-4М

и БТР-МДМ. Всё это свидетельствуют о резком ускорении реорганизации и перевооружения ВС России. Они говорят о быстром возрастании не только военной опасности, но и военной угрозы для Украины и других стран Европы. Такая спешка может говорить только об одном – война начнётся скоро, буквально через несколько лет. К этому факту надо подойти с максимальной серьёзностью. Правда, нельзя исключить, что тут имеет место запугивание Украины (и других стран), с целью добиться политических целей, но в таких ситуациях рассчитывать на этот вариант очень опасно для безопасности нашей страны.

И хотя ряд качественно новых вооружений, запланированных в ГПВ-2020 и ГПВ-2027, не будет в срок поставлен в ВС России (в т.ч. танки и другие машины семейства «Армата», ББМ семейств «Курганец-25» и «Бумеранг», боевые самолёты Су-57, фрегаты пр.22350М, эсминцы пр.23560 и др.), но ряд модернизированных и новых вооружений, которые уже выпускаются, будут поставляться (в т.ч. танки Т-72Б3М, Т-80БВМ, Т-90М, БМП-1АМ, БМП-2М, БМП-3М, БТР-82А/АМ, БМД-4М и БТР-МДМ, СГ 2С19М1/2 и 2С35, РСЗО «Торнадо-Г/С» и «Ураган-1М», СПТРК «Корнет» и «Хризантема-С», ЗРК «Тор-М2/М2ДТ» и «Бук-М3», ЗРС

С-300В4, С-350 и С-400, др.) Этого вполне достаточно, чтобы не только создать военную угрозу Украине, но и реализовать её.

ЛИТЕРАТУРА

1. Поставки в армию и флот в 2019 г. // <https://sdelanounas.ru/blogs/131211/>
2. Поставки боевой техники в Вооружённые силы России в 2019 году // <https://altyn73.livejournal.com/1427652.html>
3. Планы поставок боевой техники в Сухопутные Войска России в 2020 году // <https://bmpd.livejournal.com/4015960.html>
4. 152-мм самоходная гаубица 2С19 «Мста-С» в Вооружённых Силах Российской Федерации. Версия 2.0 // <https://altyn73.livejournal.com/1382776.html>
5. «Завершение государственных испытаний ЗРС С-500 и ее передача Вооружённым Силам РФ запланированы в 2021 году» // <https://oborona.ru/includes/periodics/authors/2020/0506/123329289/detail.shtml>
6. Криворучко А. ЗАМЕСТИТЕЛЬ МИНИСТРА ОБОРОНЫ АЛЕКСЕЙ КРИВОРУЧКО: ПУТЬ В НОВОЕ ДЕСЯТИЛЕТИЕ // «Радиоэлектронные технологии». – 2020. – №1
7. Сафронов И. Минобороны определилось с планами развития танковых войск // <https://www.vedomosti.ru/politics/>

[articles/2020/02/13/823042-](https://minoboroni-opredelilos/articles/2020/02/13/823042-)
[minoboroni-opredelilos](https://minoboroni-opredelilos/articles/2020/02/13/823042-)

8. ТАНК Т-14 «АРМАТА».
ПРИШЛО ВРЕМЯ ПРИЗНАТЬ
ПОРАЖЕНИЕ // <https://>

[weaponwordl.blogspot.](https://weaponwordl.blogspot.com/2020/05/14.html)
[com/2020/05/14.html](https://weaponwordl.blogspot.com/2020/05/14.html)

9. Судьба "Арматы" повисла на
волоске // [https://utro.ru/](https://utro.ru/army/2020/03/18/1439050.shtml)
[army/2020/03/18/1439050.shtml](https://utro.ru/army/2020/03/18/1439050.shtml)